ҺУНГУУЛИИН УРДА ТЭЭХИ СУГЛААНУУД БОЛОЖО БАЙНА

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

3 (4895) | 1946 он, январиин 4, пятница | Сэн 20 мүнгэн

Мүнөө Бурят-Монгол республикын бүхы ажалшад СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудай кандидадта өөһэдынгөө эрхим шэлэмэл хүбүүд ба басагадые айхабтар ехэ баярай дэбжэлтэтэйгээр дэбжүүлжэ байна.

Манай түрүүшын кандидадуудта халуун мэндэ хүргэе!

Шэнэ жэлэй зорилгонууд

Илалтата 1945 он дүүрэжэ, түүхэдэ шэнэ хуудаһан ирагдаба. Үнгэрһэн жэл хадаа үеын үедэ мартагдахагүй. Советскэ арадай Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайн дүрбэн жэл соо үргэлжэлжэ, манай толотомо илалтаар дүүрэһэн байна. Баруун зүгтэ германска фашистнууд ба зүүн зүгтэ японско империалистнууд хадаа Улаан Армида ба манай союзнигуудай сэрэгүүдтэ өөрынгөө дниилдэһэниие мэдэржэ, үгэ хүргүйгөөр буу зэбсэгээ хураһан байха юм. Манай алдарта Улаан Арми болбол Верховно Главнокомандалагша Советскэ Союзай Генералиссимус нүхэр Сталинай табиһан зорилгонуудые толотомо һайнаар дүүргэлэ. Тэрэ хадаа манай союзнигуудай сэрэгүүдтэй хамтаран дайшалхы хани барисаатайгаар тэмсэжэ, немецко-фашистска ба японско арминуудые бута сохёо. Улаан Армиин сэрэгшэд Берлин дээрэ илалтын тугые мандуулһан байна. Манай ороной баатар зоригто хүбүүд ба басагад Эхэ оронойнгоо нэрэ түрэ, эрхэ сүлөө болон бэеэ даанхай байдалые аршалан хамгаалхын түлөө Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай фронтнууд дээрэ ами бэеэ гамнангүйгөөр тэмсэһэн байха юм. Тэдэнэрэй дунда бурят-монгол арадай эрхим хүбүүд—генерал Балдынов, Тулаев, Иванов, Баннов, Жанзев, Афанасьев ба бусад хамта 18 эрхимүүдтэ Советскэ Союзай Геройн нэрэзэргэ олгогдоһон байха юм.

Дайн сэрэгэй жэлнүүдтэ советскэ арадай морально-политическэ нэгэдэл хадаа улам тодо алеэр харагдаһан ба улам бүри бэхэжэһэн байна. СССР-эй арадуудай хоорондохи эб найрамдал улам ехээр бэхэжэһэн байха юм. Манай советскэ оронои хүсэнэй ба илагдашагүй байһанайнь үндэһэ һуури энээндэ байнал.

Манай арад болбол дайн сэрэгэй үедэ эгээл түрүү, эгээл найдалтай дайшалхы техникээр ба хамаг бүхы шухала юумэнүүдээр зэбсэгтэ хүсэнүүдээ хангажа шадаа. Советскэ хүнүүд хадаа фронтдоо туһалхын түлөө, Улаан Армидаа туһалхын түлөө ами бэеэ хайрлангүй хүдэлмэрилөө.

Манай республикын ажалшад илалтын түлөө өөһэдынгөө хубита хэрэгые мүн лэ эрхимээр бүтээһэн байха юм. Алуу мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ тээшэ имагта удхашанартай байна. Иволгын, Хоринин, Закаменай, Хэжэнгын, Яруунын ба бусад аймагууд алуу мал хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбые дүүргэжэ ба үлүүлэн дүүргэжэ шэнэ жэлые угтаба. Гүрэндэ тарья тушааха түсэбөө дүүргэһэн Закаменай ба Торнин аймагуудай амжалтануудые мүн тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Шэнэ жэлэй угтамжа болгон Гашейн, Эгэтын, Кыренскэ, Тарбагатайн, Саянтын ба бусад МТС-үүд IV квартал соо трактор заһабарилха түсэбөө үлүүлэн дүүргээ. Республикын ажаүйлэдбэриин эгээн томо предприятинуудай нэгэн болохо паровозо-бүтээлгын завод, Металлоширпотреб, хилээмэнэй комбинат, ликёро-архиин завод ба бусад жэлэйнгээ түсэбые дүүргэжэ ба үлүүлэн дүүргэжэ 1946 оной богоһо алхан орожо ерэбэ.

Энэ бүхы амжалтануудай хажуугаар мүн дутуу дунда зүйлнүүд бии байна. Республикын колхозууд алуу малай продуктнуудые ба талха тарья гүрэндөө үшөө ехээр үгэхэ аргаболомжотой байгаа. Тиин энэ бүхы аргаболомжонуудаа хүсэд дүүрэн элсүүлжэ шадаагүй гэжэ тэмдэглэхэ шухала.

1945 ондо туйлаһан илалтануудаараа һанаагаа амарангүй, шэнэ жэлдэ амжалтануудаа улам арбитхахын түлөө унаһан малгайтаа абангүйгөөр хүдэлмэрилхэ еһотойбди. «МАНАЙ ИЛАЛТЫЕ БҮХЭЖҮҮЛЖЭ АБАХА» гэһэн зорилгоһоо ондоо үлүү шухала зорилго манайда үгы, тэрэниие бидэнэр нугаршагүй хатуу тэмсэл соо туйлаабди, тэрэмнай манай оронои шэнэ агуу ехэ дэбжэлтын ба манай арадай ажабайдалай хэмжээе саашалаа дээшэлүүлхын замые нээгээ. Социалистическэ байгуулалтада имэ хэмжээнэй перспективэнүүд ба Советскэ Союзай хүсэнүүдэй сэсэглэн һалбарха имэ аргаболомжонууд үшөө хэзээшье манай урда байгаагүй һэн» (В. М. Молотов).

1946 он болбол Дүрбэдэхи Сталинска Табанжэлэй түрүүшын жэл болоно. Шэнэ табанжэл хадаа арадай ажахын бүхы һалбаринуудые улам саашань ургуулха, культурна байгуулалтые үргэнөөр хүгжөөлхэ, ажалшадай ажаһуудалые улам һайжаруулха табанжэл болохо юм.

Республикын хүдөө ажалые хүгжөөхэ талаар бидэнэр онсо шухала зорилгонуудые шиидхэхэ еһотой байнабди. ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоол соо бэшэгдэһэнэй ёһоор, ойрын жэлнүүдтэ Бурят-Монгол АССР-ые ашаг шэмэ ехээр үгэдэг хүгжэнги малажалтай республика болгохо, ургасые эрид шууд дээшэлүүлжэ, ороохо, хартаабха, овощь ба хүдөө ажалай бусад культурануудые ехээр хураан абадаг болохо гэһэн зорилго табигданхай. Колхозно малажалай ба газаргаряалантай хүгжэлтэ хадаа колхозно байгуулалтые улам саашань бүхэжүүлхэ хэрэгтэ угаа ехэ алхам болохо ба хүдөөгэйшье, городойшье ажалша зоной ажаһуудалые түргэнөөр һайжаруулха хүсэн түгэс үндэһэн болохо байна.

Республикын ажаүйлэдбэриин предприятинууд угаа ехээр хүгжөөгдэхэ юм. Бии байһан предприятинуудые хүгжөөхын хажуугаар мүнөө жэлдэ Улан-Удэ городто сэмбэ нэхэхэ фабрикын түрүүшын ээлжээнэй баригта хэгдэжэ дүүрэхэ байна.

1946 ондо энэ фабрика нэгэ миллион метр шахуу эрхим шанартай сэмбэ үгэхэ юм. Мүн энэ жэлдэ Бичурын сахарай завод баригдажа дүүрээд, һайн шанартай сахар гаргахаар хараалагданхай. Республикын машинно-тракторна баазые бүхэжүүлхэ хэрэгтэ шухала удхатай байһан Селендумын мотор заһабарилгын завод мүнөө жэлдэ хүдэлмэрилжэ эхилхэ байна.

Республикын городууд болон тосхонуудые болбосоруулан түбхинүүлжэ, арад зоной байра байдалые һайжаруулха талаар мүн лэ айхабтар ехэ юумэ хэгдэхэ байна.

Манай республика дотор хэгдэхээр хараалагдаһан юумэ хадаа бурят-монгол арадай һанал хүсэлэнтэй сохом таараха байна. Тэрэ хадаа Ленинско-Сталинска национальна политикые эрид шууд бэелүүлһэнэй гэршэнь мүн.

Манай гүрэнэй Верховно орган—СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ үдэр дүтэлжэ ябана. Республика дотор энэ айхабтар ехэ удхашанартай кампани бэлэдхэл үргэн далайсатайгаар ябуулагдажа байна. 1946 оной февралиин 10-ай алдарта үдэрые ажал хүдэлмэри дээрэ амжалтануудые туйлажа угтахын түлөө социалистическэ мүрысөөн мүнөө хаа-хаанагүй дэлгэрэнхэй.

СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлхэ һунгуулиин урда тээхи суглаанууд республикын предприятинууд ба колхозуудаар үргэжэлэр эхилээ. Суглаашад өөһэдынгөө эрхим хүбүүд ба басагадые агуу ехэ Сталин ба тэрэнэй дүтын соратнигууд түрүүтэйгээр Верховно Соведэй депутадуудта кандидадууд болгон дэбжүүлжэ байна.

Ленинэй туг доро, манай большевистскэ партиин хүтэлбэри доро, манай багша ба агуу ехэ вождь Советскэ Союзай Генералиссимус нүхэр Сталинай ударидалга доро ябажа шэнэ 1946 ондо толотомо илалтануудые туйлахын түлөө тэмсэе!

В. М. Молотовто г-н Бевинэй эльгээһэн бэшэг

Советскэ Союзһаа мордохо зуураа, би болбол Москвада байхадамнай намда ба Британска Делегацида Танай өөрын болон Танай нүхэдэй угаа һайн сэлихэлгэйгээр хүндэлэн хүлеэжэ абаһанайтнай түлөө халуун баясхалан хүргэжэ, энэ бэшэг Танда эльгээнэб.

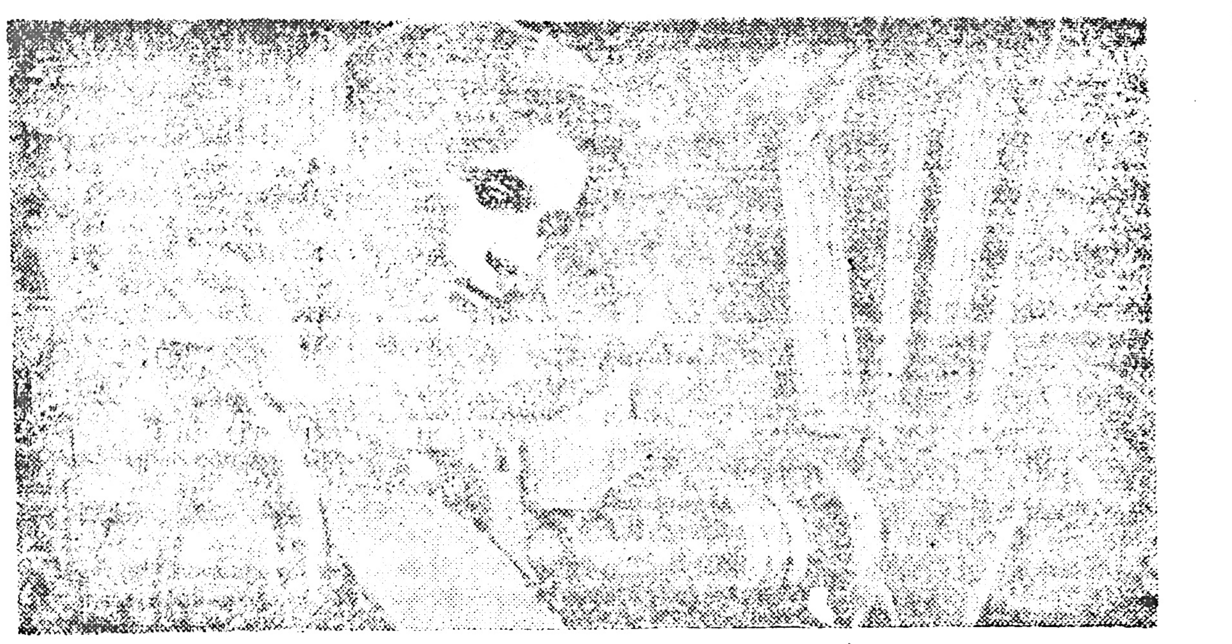
Танай, г-н Бирнсын болон минии мүнөө һаяхан хэжэ дүүргэһэн конференци хадаа хүн түрэлтэнэй хүлеэн ядажа байһан бата бэхи эб найрамдал зохёохо зам дээрэ туйлай шухала зүйл болохо юм гэжэ тоолонобо.

Алибаа һайниие хүсэгшэ
Эрнст БЕВИН.

В. М. Молотовто г-н Бирнсын эльгээһэн телеграмма

Советскэ Союзһаа мордохо зуураа, би болбол Москвада бидэнэй байха сагай турша соо Советскэ Правительствын ба Танай зүгһөө намда ба минии нүхэдтэ үзүүлһэн угаа олон хүндэлэлгын түлөө үнэн зүрхэнһөө баясхалан Танда хүргэхэ һанаатай байнаб. Генералиссимус Сталинай инаг илдам ба хүндэшэ байһанайнь түлөө мүн лэ минии баясхалан дамжуулан хүргэбэл угаа һайн болохо бэлэйг.

Джеймс Ф. БИРНС.

Ростовско областиин Аксайска МТС-эй токарь П. И. Шунин тракторай частьнуудые заһахадаа үйлэдбэриингөө даалгабариие үдэр бүри 3—4-дахин үлүүгээр дүүргэнэ.

В. Елагинай фото. (ТАСС-эй фотохронико)

ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ДЕПУТАДУУДТА КАНДИДАДУУДЫЕ ДЭБЖҮҮЛГЭ

Түнхэнэй 437-дохи һунгуулиин округ

Советскэ Союзай Герой, генерал-майор И. В. БАЛДЫНОВАЙ кандидатура дэбжүүлэгдэбэ

Айхабтар ехэ эдибхитэйгээр үнгэрбэ

КЫРЕН. (Телефоноор абтаба). СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведтэ ба Национальностьнуудай Соведтэ кандидатурые дэбжүүлхэ тушаа Түнхэнэй аймагта болоһон суглаанууд угаа ехэ эдибхитэйгээр үнгэрбэ.

Ворошиловай нэрэмжэтэ хүдөө-ажалай артелиин членүүд, Түнхэнэй МТС-эй тракторист, комбайнер, хүдэлмэришэд ба албахаагшад болбол депутат болгохо түрүүшын кандидадта советскэ арадай агуу ехэ вождь Генералиссимус **И. В. Сталиниие** гүнзэгы баяртайгаар дэбжүүлээ. Тэдэнэр трибуна дээрэ гаража, агуу ехэ Сталинда хизаарлашагүй ехэ инаг байһанаа хэлэнэ.

Тэрэшэлэн суглаан болбол **РСФСР-һээ** Национальностьнуудай Соведтэ һунгалтануудые хэхэ Дальневосточно һунгуулиин округто СССР-эй Верховно Соведтэ һунгахаар Приморско ба Хабаровска хизаарнуудай колхознигууд болон Улаан Армиин ба Уһан-Сэрэгэй флодой частьнуудай дэбжүүлһэн адмирал **Юмашевай** кандидатурые баяртайгаар дэмжэһэн байна.

Мүн суглаанда хабаадагшад СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат болгон манай республикаһаа дэбжүүлэгдэһэн партиин областной Комитедэй секретарь Александр Васильевич **Кудрявцевай** кандидатурые нэгэн дуугаар дэмжэбэ.

Эрэгтэй эмэгтэй колхознигууд, трактористнууд ба комбайнернууд болбол Түнхэнэй һунгуулиин округһоо Национальностьнуудай Соведтэ Бурят-Монголой үнэн хүбүүн Советскэ Союзай Герой генерал **Балдыновые** угаа ехэ баяртайгаар дэбжүүлһэн байна.

Үгэ хэлэгшэд нүхэр Балдыновай кандидатурые нэгэн хүн шэнгеэр һайшаагаа. Илья Васильевич Балдынов урдань үхэршэн ябаһан аад, мүнөө генерал хүргэр урган дэбжэһэн байна. Советскэ засаг болбол эдир залуу бурят хүбүүн Илья Балдыновта болон бусадта золто ажабайдал болон һуралсалай үргэн зам нээжэ үгөө. Балдынов болбол 1918 ондо 15 наһатай байхадаа һургуулида һуража эхилээ һэн. Тиигэбэшье энэ үедэ һуралсалаа таһалдуулжа, сагаангвардеецүүдтэ эсэргүүсэн тэмсэхэ партизанска отрядта ороһон байна.

1925 ондо комсомолец Балдынов Ленинградтахи сэрэгэй училищида ороо һэн. 1929 ондо нүхэр Балдынов КВЖД-дэхи событинуудта хабаадалсажа, түрүүшынхэе дайлалдаһан байха юм. Энэ нүхэр Балдыновай взвод тусгаар шалгарһан байна. Тиигэжэ Балдыновай взводой 14 боецууд Советскэ Союзай орденуудаар шагнагдаһан ба нүхэр Балдынов өөрөө Улаан Тугай орден хайрада хүртэһэн байха юм.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуу ехэ дайнда мордохоһоо нүхэр Балдынов капитан нэрэзэргэтэй ба кавалерийскэ полкын командир тушаалтай байгаа һэн. Илья Васильевичын сэрэгэй гайхамшагта шадабариинь дайнай түрүүшын үдэрнүүдһээ хойшо шалгарба. Балдынов болбол мотомехбригадын штабай начальник болоһон ба тэрээнһээ хойшо уданшьегүй 55-дахи гвардейскэ Иркутска дивизиин командирай орлогшын тушаалда томилогдоһон байна.

Хоёр дахин Улаантугта ба Суворовой орденто Бреславльско-Хинганска гвардейскэ дивизи болбол генерал-майор Балдыновай командалга доро алдарта замуудые гараһан байха юм. Энэ дивизи Ленинград шадар, Москва шадар, Сталинград шадар, Кавказда болоһон шанга дайнда хабаадалсаһан ба урагшаа добтолон орожо Кубань, Донбасс, Николаев, Одесса, Бреславль, Бессарабиие немецүүдһээ сүлөөлхэ байлдаануудта эдибхитэйгээр оролсоһон байна.

Балдыновай дивизи Белградта түрүүлэн орожо, түрүүшүүлтэй хамта Будапештые эзэлэн абаһан, мүн Австрида, Венэдэ түрүүлэн ороһон байха юм. Японско империализмда эсэргүү тэмсэлдэ тус дивизи болбол нэрэтэй түрэтэйгөөр хабаадалсажа, Хинганска гэһэн нэрэзэргэдэ хүртөө.

Генерал Балдынов Советскэ Союзай Геройн нэрэзэргэдэ хүртэһэн ба Ленинэй орденоор, Улаан Тугай 3 орденоор, Кутузовай хоёрдохи зэргын орденоор, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай нэгэдэхи зэргын орденоор, Улаан Одоной орденоор ба олон медальнуудаар шагнагдаһан байна.

Баргажанай 439-дэхи һунгуулиин округ

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой секретарь Б. Л. ЛОБСАНОВАЙ кандидатура дэбжүүлэгдээ

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо болоһон суглаан дээрэ

Үдэшын 8 час 20 минутада Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо хамтын суглаан эхилбэ. Тэндэ хамта 285 хүн байлсаа һэн. Вождьнорой портредууд болон лозунгнуудаар шэмэглэнхэй колхозно клуб соо гоё һайхан хубсаһаа үмдэһэн һунгагшад суглараһан байгаа.

Колхозой правлениин түрүүлэгшын орлогшо Даба Будаевич Линхоев суглаагаа нээгээд, һунгуулиин системэ болон кандидатура дэбжүүлхэ гурим тухай хөөрэжэ үгэбэ. Тэрэнэй һүүлээр суглаанай түрүүлэгшэ партийна организациин секретарь нүхэр Порхонеев болбол колхозой стахановец Цырен Шаданова үгэ үгэһэн байгаа. Тэрэ хадаа СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха түрүүшын кандидат болгон нүхэр **Сталиниие** дэбжүүлбэ. Тиихэдэнь тэндэ байһан зон энэ дурадхалые угаа баяртайгаар угтажа, нэрьемэ альга ташаагаа болоо.

Удаа тээнь үгэ хэлэһэн Куйтунска МТС-эй парторганизациин секретарь Ешиев гэгшэ Шадановай табиһан кандидатурые халуунаар дэмжэһэн байна.

Энээнэй һүүлээр, һунгагшадай суглаан болбол Улан-Удын хүдөөгэй һунгуулиин округто баллотироваха тухай зүбшөөрэлөө үгыт гэһэн гуйлтатайгаар нүхэр Сталинда эльгээхэ бэшэгэй текстые баталан абаба.

Суглаан дээрэ үгэ хэлэһэн тус колхозой агротехник нүхэр Егоров болбол Баргажанай һунгуулиин округто Национальностьнуудай Соведтэ депутат болгохоор Андрей Андреевич **Андреевэй** кандидатурые дэбжүүлһэн байгаа. Энэ дурадхалые колхозник нүхэр Гамбалов һайшаан дэмжэһэн байна.

Мүн тэрэшэлэн РСФСР-һээ Национальностьнуудай Соведтэ һунгалта хэхэ Дальневосточно һунгуулиин округто адмирал **Юмашевай** кандидатурые дэбжүүлһэн байха юм.

Куйтунска МТС-эй бухгалтер Цыремпилов болбол Улан-Удын хүдөөгэй һунгуулиин округто Союзай Соведтэ депутат болгохоор нүхэр **Цыденова** Гунсын Аюшеевнагай кандидатурые дэбжүүлһэн байна. Нүхэр Цыремпиловэй оруулһан дурадхалые һайшаан дэмжэжэ, залуу һунгагша Дарима Ламуева үгэ хэлэһэн байгаа.

Колхозник Бадма Булаев гэгшэ БМАССР-һээ Национальностьнуудай Соведтэ һунгалта хэхэ Баргажанай һунгуулиин округто ВКП(б)-гэй Бурят-Монгол Обкомой хоёрдохи секретарь нүхэр Будажап Лобсанович **Лобсановай** кандидатурые дэбжүүлһэн байна. Колхозой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Линхоев, колхозник Жигжитов гэгшэд ба бусад энэ дурадхалые мүн лэ ехэтэ һайшаажа, халуунаар дэмжэлсэһэн байгаа.

М. АРЬЯЕВА.

СССР-эй СОВНАРКОМДО

К. Д. Ушинскиин дурасхаалые мүнхэлхэ тушаа хэмжээнүүд тухай

Оронои агуу ехэ педагог К. Д. Ушинскиин наһа бараһанһаа хойшо 75 жэлэй ой гүйсэһэнэй дашарамда ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Соведэй тогтооһонь хадаа:

1. К. Д. Ушинскиин нэрые олгохо гэбэл:

а) Москва городтохи РСФСР-эй Педагогическа Науканuудай Академиин арадай гэгээрэл тушаа Гүрэнэй библиотекадэ;

б) Москва городтохи нэгэдэхи педагогическа училищида;

в) Ленинград городтохи 47-дохи дунда һургуулида;

г) Ярославска педагогическа институтта.

2. Ярославль городтохи Красна үйлсые К. Д. Ушинскиин нэрэмжэтэ үйлсэ болгон нэрлэхэ.

3. К. Д. Ушинскиин нэрэмжэтэ стипендинүүдые бии болгохо гэбэл:

а) РСФСР-эй педагогическа Науканuудай Академидэ—һара бүридэ 800—800 түхэригэй дүрбэн аспирантска стипенди, ба 1.300—1.300 түхэригэй хоёр докторско стипендиие бии болгоод, тэдэниие РСФСР-эй педагогическа Науканuудай Академиин Президиум олгохо байна;

б) М. В. Ломоносовой нэрэмжэтэ Московско Гүрэнэй Ленинэй орденто университедтэ—студентнүүдтэ зорюулан һарын 400—400 түхэригэй хоёр стипенди, аспирантнуудта зорюулан һарын 800—800 түхэригэй нэгэ стипенди;

в) Московско Гүрэнэй В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ педагогическа институтта — студентнүүдтэ зорюулан һарын 400—400 түхэригэй хоёр стипенди ба педагогическа науканuудай аспирантнуудта зорюулан һарын 800—800 түхэригэй хоёр стипенди;

г) Герценэй нэрэмжэтэ Ленинградска Гүрэнэй педагогическа институтта—студентнүүдтэ зорюулан һарын 400—400 түхэригэй хоёр стипенди ба педагогическа науканuудай аспирантнуудта зорюулан һарын 800—800 түхэригэй хоёр стипенди.

д) Ярославска педагогическа институтта—студентнүүдтэ зорюулан һарын 400—400 түхэригэй хоёр стипенди ба педагогическа науканuудай аспирантнуудта зорюулан һарын 800—800 түхэригэй хоёр стипенди.

4. Педагогическа науканuудай талаар гайхамшагта ажалнуудай түлөө үгтэхэ К. Д. Ушинскиин нэрэмжэтэ хоёр шан бии болгохо гэбэл: нэгэдэхи шангынь 25.000 түхэригэй, хоёрдохи шангынь 10.000 түхэригэй.

Энэ шангуудые РСФСР-эй педагогическа Науканuудай Академиин Президиум жэл бүри олгохо гэжэ тогтоохо.

5. Педагогическа науканuудай талаар онсо шалгарһан багшанар ба ажал-ябуулгашадые шагнахын түлөө К. Д. Ушинскиин мүнгэн медаль бии болгохо.

РСФСР-эй педагогическа Науканuудай Академиин Президиумэй зууршалгаар РСФСР-эй гэгээрэлэй Арадай Комиссариат К. Д. Ушинскиин медаляар шагнаха байна гэжэ тогтоохо.

6. К. Д. Ушинскиин ажабайдал ба ажал-ябуулгатай холбогдоһон газарнуудаар мемориальна самбарнуудые табиха гэбэл:

М. В. Ломоносовой нэрэмжэтэ Московско Гүрэнэй Ленинэй орденто Университедэй байшанда, тэндэ К. Д. Ушинский һураһан байгаа;

б) Ленинградта, урдын Смольный институдай байшанда (флигель), тэндэ К. Д. Ушинский ажаһууһан байна;

в) Ярославль городто К. Д. Ушинскиин ажаһууһан гэртэ.

7. РСФСР-эй педагогическа Науканuудай Академиин конференц-зал соо К. Д. Ушинскиин гуулин бюст табиха.

Хронико

СССР-эй Верховно Соведэй Президиум болбол нүхэр Суриц Яков Захаровичые Бразилида һууха СССР-эй онсо томилгото ба бүрин эрхэтэ элшэн сайд болгожо томилбо.

ҺУНГУУЛИИН УРДА ТЭЭХИ СУГЛААНУУД БОЛОЖО БАЙНА

Бурят-Монгол АССР-эй бүхы ажалшадай һунгуулиин урда тээхи хамтын суглаан манай арадай эрхим хүбүүд ба басагадые СССР-эй Верховно Советэй депутадуудай кандидадуудта дэбжүүлжэ байна

Нүхэд А. В. Кудрявцев, С. М. Иванов, Г. А. Цыденова, Б. Л. Лобсанов, И. В. Балдынов, С. И. Прокопьев, Х. Н. Намсараев, К. И. Гомбоева-Языкова, А. И. Дудин, Т. Д. Данзанов, И. Н. Кочуров, Л. П. Шурыгина, Д. Г. Гармаев гэгшэд дэбжүүлэгдэбэ

Яруунын 440-дэхи һунгуулиин округ

Бурят-Монголой эрхим дууша артистка К. И. ГОМБОЕВА-ЯЗЫКОВАГАЙ кандидатура гараба

Бурят арадай үнэн сэхэ басаган

Һаяхан нэгэ үдэшэн Хориин сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой бүхы члегүүдэй хамтын суглаан болобо. Тэндэ аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Цыбикжапов болбол советскэ арадай агуу илалта туйлаһан тухай ба болохоо байһан һунгалтануудай ушар удха тухайда хэлээд, СССР-эй Верховно Советэй депутадта хэнэй кандидатура табихабта гэһэн асуудал һунгагшадай үмэнэ табина.

—Һамда үгэ үгыт гээд—колхоздоо учетчитоор худэлмэрилдэг Федор Андреевич Косыгин һуурийһаан болобо.

—Бидэ арад зон, бидэнэр һунгагшад болбол Ленин-Сталинай партиин хэрэгтэ үнэн сэхэ, өөһэдынгөө тон найдабаритай хүбүүд ба басагадай түлөө голосоо үгэхэ эрхэтэйбди. Би өөрынгөө зүгһөө нүхэр Клавдия Ивановна Гомбоева-Языковагай кандидатура Верховно Советэй депутадта кандидадаар дурадханаб, хэлсэгты бүхэтэ, хэн, юун гэжэ һананаб гэбэ.

—Аргагүй зүбөөр кандидатура дэбжүүлэгдэн табигдаба—нүхэр К. И. Гомбоева-Языкова иимэ хүндэ одолтой хүн. Би энэ кандидатурые дэмжэхэ байнаб.—гэжэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Тюрнев хэлэбэ.

—Би Клавдия Ивановнае багаһаа хойшо мэдэхэб—колхозница Дарья Плешкова хэлэнэ—тон зүб кандидатура гэбэ. Суглаанда хабаадалсагшад энэ дурадхалынь бүгэдөөрөө һайшаанад. Колхозница нүхэр Батурина иигэжэ хэлэбэ:

«Клавдия хадаа энэ түрэһэн, бидэнэртэй суг өөдөө болоһон, энэ хүмүүжэһэн хүн байна. Нютагайнгаа хүнийе Верховно Советэй депутадта кандидат болгон дэбжүүлхэ гээшэ бидэнэрэй зол жаргал мүн».

Һунгуулиин урда тээхи суглаанда хабаадалсаһан эрэгтэй эмэгтэй колхозннгууд болбол нүхэр Клавдия Ивановна Гомбоева-Языковада хандаһан бэшэг баталан абажа, тэрээн соогоо нүхэр Гомбоева-Языковае Национальностьнуудай Советтэ һунгалта хэхэ Яруунын һунгуулиин округто кандидат болож, баллотировалхаар зүбшөөрэлөө үгэхые гуйбад.

МАРТАГДАШАГҮЙ ҮДЭШЭ

Үглөөнэй хүйтэн байһанаа, үдэшэн тээшэ нэгэ бага дулаарһан хэбэртэй.

Үдэшэн хүнүүд һургуулиин байшанда һүбарин ерэжэл ерэжэл байна. Тэдэнэй дунда Зэргэлэй, Буламай жэшээтэ малшад, Удын буламай үбгэд хүгшэд, хуулиин наһа гүйсэһэн эдир залуу хүнүүд олон бии. Эжы абаяа дахажа ерэһэн үхибүүдшье эндэ харагдана.

Тэндэ бүри харанхы болоһон хойно, 9 час багта байшангаар багтажа ядаһан олон зон суглarбад.

—Зон хэд! Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой бүхы колхознигуудай хамтын суглаа эхилхэдэ арсаха хүн байнагүй гү.—гэжэ колхозой правлениин түрүүлэгшэ Ринчин Норбоев асууна.

—Үгы, үгы,—гэжэ тэндэ һуугшад нэгэн дуугаар харюусана. СССР-эй Верховно Советтэ һунгагдаха депутадуудай кандидадуудые дэбжүүлхэ тухай нэгэ асуудал бүхы колхознигуудай бултанайнь эдибхитэй хабаадалгатайгаар шиидхэгдэбэ.

ВКП(б)-гэй Хориин айкомой секретарь нүхэр И. Б. Борсоев хадаа болохоо байһан һунгалтын удхашанар тухай, тэрэ һунгалта ямар сагта хэгдэхэ, гэрэнние бидэнэрэй яажа үгтаха байһан тухай тодорхойгоор гоггон хэлэжэ үгөөд, иигэжэ дүүргэбэ:

—Таанар, эндэ сугларһан нүхэдүүд өөһэдынгөө эрхэ эдлэхэ, СССР-эй засатай дээдэ органдо хэнине һунгаха тухай өөһэдынгөө кандидатура оруулха хэрэгтэй айнат гэбэ.

Этээн түрүүн колхозница нүхэр Самбатова үгэ абаад, иигэжэ хэлэнэ:

—Бидэнэр, бултадаа эрхэ сүлөөтэй, жаргалта хүхюун ажаһуудалтай болоо гээшэбди. Урдань харанхы мунхаг байһан бурядай байдал баяртай сэнгүү болоо. Манай совет орон хадаа хариин хархис дайсанһаа эрхэ сүлөөгөө ба бэеэ даанхай байдалаа хамгаалжа шадаха байһанаа Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үедэ эли тодоор харуулаа. Бидэнние иимэ болгоһон, манай оронние иимэ хүсэн түгэлдэр болгоһон хүнние—арадуудай агуу вождь Иосиф Виссарионович Сталинние СССР-эй Верховно Советэй депутадай кандидат болгон дэбжүүлхэ хэрэгтэй—гэжэ һанаха байнаб.

Ешигмагай хэлэһэн эдэ үгэнүүд ехэ анхаралтайгаар шагнагдаа. Тэрэнэй һүүлээр үгэ хэлэхэ гэжэ гараа үргэһэн зон ондоошье, тэндэшье дуулдана.

Суглаае хүтэлэгшэ тэрэ олон зондо үгэ үгэнэ. Юуб гэхэдэ, тэндэ һуугаашан бултадаа, бүхы советскэ арад агуу вождьео депутат болгохо гэжэ сэдьхэл зүрхэнһөөн хүсэнэ. Бидэнэр бултадаа Сталинаа дэбжүүлхэ болоотойбди.

Малша Базарова, багша Мижытова, гэрэй эзэн эхэнэр Цыренова, тракторна бригадын бригадир Аюшиев, правлениин түрүүлэгшэ Норбоев, колхозник Балмаев, үбгэн Сангажапов—эдэнэр бултадаа Самбатовагай дурадхалые һайшаабад.

Тэндэ эндэ һууһан бүхы зоной бултанай һаналаар СССР-эй Верховно Советэй депутадта кандидат болгон нүхэр Иосиф Виссарионович Сталинние дэбжүүлхэ гэһэн тоггоол нэгэн дуугаар баталан абтана.

Һүүлээрынь Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой колхознигууд агуу Сталин вождьдо телеграмма эльгээжэ, манай Улан-Удын хүдөөгэй 344-дэхи һунгуулиин округоор һунгагдаха зүбшөөлөө үгыт гэжэ гуйба.

Агуу Сталинние кандидат болгон дэбжүүлхэ зол хубитай байһандаа эдэ колхознигууд айхабтар ехэ омог баяртай байба. Энэ үдэшэ үни удаан мартагдахагүй.

Даши ЛУБСАНОВ.

Хориин аймаг, Булам.

Улан-Удын паровозо-бүтээлгын заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай хамтын суглаанай резолюци

Дельневосточно 25-дахи һунгуулиин округто РСФСР-һээ Национальностьнуудай Советэй депутадта кандидадуудые дэбжүүлхэ тухай асуудалые зүбшэн хэлсээд хамтын суглаанай тоггооxонь:

Национальностьнуудай Советэй депутадай кандидадта Номгон Далайн флодые командалагша адмирал Иван Степанович Юмашевые дэбжүүлхэ гэһэн Приморско ба Хабаровска хизаарнуудай хүдэлмэришэд, колхознигууд, Улаан Армиин ба Уһан-Сэрэгэй Флодой частьнуудай дурадхалые дэмжэхэ.

Дальневосточно 25-дахи һунгуулиин округто РСФСР-һээ Национальностьнуудай Советэй депутадта баллотировалха тухай өөрынгөө зүбшөөл үгэхые нүхэр И. С. Юмашевые гуйха.

Улан-Удын паровозо-бүтээлгын заводой хүдэлмэришэд, албахаагшад ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй хамтын суглаанай резолюци

Паровозо-бүтээлгын 435-дахи һунгуулиин округто БМАССР-һээ Национальностьнуудай Советэй депутадта кандидадуудые дэбжүүлхэ тухай асуудалые зүбшэн хэлсээд, хамтын суглаанай тоггооxонь:

Манай заводто хүмүүжүүлэгдэһэн, мүнөө Бурят-Монгол АССР-эй Арадай Комиссарнарай Советэй түрүүлэгшэ нүхэр Соломон Матвеевич Ивановые Национальностьнуудай Советэй депутадай кандидадта дэбжүүлхэ.

Улан-Удын паровозо-бүтээлгын 435-дахи һунгуулиин округто Национальностьнуудай Советэй депутат боложо баллотировалха тухай өөрынгөө зүбшөөл үгэхые нүхэр С. М. Ивановые гуйха.

Улан-Удын паровозо-бүтээлгын заводой хүдэлмэришэд, албахаагшад ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй хамтын суглаанай резолюци

Улан-Удын 343-дахи городской һунгуулиин округто Союзай Советэй депутадай кандидадуудые дэбжүүлхэ тухай асуудалые зүбшэн хэлсээд, хамтын суглаанай тоггооxонь:

Большевистскэ партиин үнэн хүбүүн, областной партийна организацийе хүтэлбэрилэгшэ ВКП(б)-гэй Бурят-Монгол Обкомой секретарь нүхэр Александр Васильевич Кудрявцевые Союзай Советэй депутадай кандидадта дэбжүүлхэ.

Улан-Удын 343-дахи һунгуулиин округто Союзай Советэй депутат болохоор баллотировалха тухай өөрынгөө зүбшөөл үгэхые нүхэр А. В. Кудрявцевые гуйха.

Зэдын 444-дэхи һунгуулиин округ

Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой парторг Т. Д. ДАНЗАНОВАЙ кандидатура табигдаба

Сэлэнгын колхознигуудай баяр

НОВО-СЕЛЕНГИНСК, (Телефоноор абтаба). Агуу ехэ ба түүхэтэ илалтануудые туйлаһан 1945 оные имагта баяртай хүхюунээр үдэшэжэ, амгалан тайбан хүгжэлтын 1946 оной богоһые алхажа гарахатаяа хамта, ССР Союзай Верховно Советэй депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлхэ гэһэн тон харюусалгатай ба хүндэтэй асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэдэе аймагай эрэгтэй эмэгтэй колхознигууд, худэлмэришэд ба албахаагшад угаа ехээр омгорхоно.

СССР-эй Верховно Советэй Союзай Советтэ ба Национальностьнуудай Советтэ депутадуудай кандидадуудые дэбжүүлхээр зарлагдаһан һунгуулиин урда тээхи эрэгтэй эмэгтэй һунгагшадай суглаануудта энэ аймагай ажалшад һайндэрэйнгээ хубсаһа үмдэжэ, хүхюун сэнгэлигээр ерэнэд. Хамтын суглаанда ерэһэн буурал сагаан толгойтой үбгэд хүгшэд, мүнөө жэлдэ хуулиин наһа хүрэһэн эдир залуу хүбүүд басагад хадаа агуу Сталин тухай, советскэ Эхэ орон тухайгаа, агуу ехэ илалтануудые туйлаһан тухайгаа өөһэд хоорондоо хөөрэлдэнэд.

Аймагай томохон колхозууд болохо Тельманэй, Сталинай, Молотовой нэрэмжэтэ, мүн Галуутануурай шулуу нүүрһэнэй руднигай, түмэрзамай узелай болон аймагай центрын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон албахаагшадай коллективүүдэй хамтын суглаанууд хэдэн зуун мянган эрэгтэй эмэгтэй ажалшадай эдибхитэй хабаадалгатайгаар энэ оной январиин 3-да болобо.

Тус суглаануудтай дээрэ хабаадалсаһан ажалшад болбол СССР-эй Верховно органой депутадта эгээн түрүүлжэ агуу Сталинай, Тэрэнэй ойрын соратнигууд нүхэд **В. М. Молотовой** ба **М. И. Калининай** нэрэнүүдые хүндэтэйгөөр нэрлэжэ дэбжүүлхэ зуураа, агуу илалтануудые өөрынгөө сэсэмэргэн хүтэлбэреэр туйлуулһан манай илагдашагүй хүсэн түгэс Ленин—Сталинай большевигүүдэй партиин түлөө голосоо үгэхэбди гэжэ угаа ехэ омогтой баяртайгаар дэбжүүлбэд.

Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой членүүдэй хамтын суглаанда хабаадалсагшад Союзай Советтэ һунгалта хэхэ Улан-Удын хүдөөгэй һунгуулиин округто депутат болгожо һунгахаар Советскэ Союзай Генералиссимус, манай гениальна полководец нүхэр **И. В. Сталинай** кандидатурые дэбжүүлбэ. Тэрэшэлэн тус округто депутат боложо һунгагдахаар БМАССР-эй Верховно Советэй Президиумэй түрүүлэгшэ, бурят-монгол арадай басаган **Г. А. Цыденовагай** кандидатурые дэбжүүлбэ. РСФСР-һээ Национальностьнуудай Советтэ һунгалта хэхэ Дальневосточно һунгуулиин округто депутат болгогдожо һунгагдахаар хуушанай питерскэ хүдэлмэришэн бүхэсоюзна староста **М. И. Калининай** ба Номгон далайн флодые командалагша Советскэ Союзай Герой, **адмирал И. С. Юмашевай** кандидатурануудые нэгэн һаналаар дэбжүүлбэд.

Национальностьнуудай Советтэ һунгалта хэхэ Зэдын һунгуулиин округто депутат болгогдожо һунгагдахаар өөрынгөө колхозой партбюрогой секретарь, большевистскэ партиин үнэн сэхэ хүбүүн, тус колхозые эмхидхэгшэдэй нэгэнинь болохо ба өөрынгөө шэн зоригто ажалаар, бодото хүтэлбэреэр колхозоо большевистскэ, колхознигуудаа баян шадалтай болгоһон нүхэр Тогочи Данзанович **Данзановай** кандидатурые мүн лэ нэгэн һаналаар дэбжүүлһэн байгаа.

Сталинай нэрэмжэтэ колхозой эрэгтэй эмэгтэй членүүд, мүн Галуутануурай түмэрзамай депогой хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд болон албахаагшадай хамтын суглаанда хабаадалсагшад дээрэ нэрлэгдэһэн кандидатурануудые нэгэн һаналаар һайшаажа дэмжээд, коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй хамтадаа дэбжүүлһэн кандидадуудта нэгэн хүн шэнги дуугаа үгэхэбди гэжэ шиидхэбэри баталан абаба.

Арадуудай агуу вождь нүхэр И. В. Сталинда эльгээхэ амаршалгын бэшэг һунгуулиин урда тээхи суглаануудта хабаадалсаһан колхозно таряашад, хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, албахаагшадай угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр нэгэн һаналаар баталагдан абтаһан байха юм.

Улан-Удын 344-дэхи хүдөөгэй һунгуулиин округ

Бурят-монгол арадай эрхим басаган Г. А. ЦЫДЕНОВАГАЙ кандидатура табигдаа

Наушка станциин ба депогой хүдэлмэришэдэй суглаан

ССР Союзай Верховно Советэй депутадта кандидадые дэбжүүлхээр зарлагдаһан Наушка станциин ба депогой хүдэлмэришэд болон албахаагшадай хамтын суглаае полковник А. А. Алексеенко гэгшэ нээхэ зуураа СССР-эй Верховно Советэй депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлхэ журам тухай хэдыхэн үгөөр хэлэжэ үгэһэнэйнгөө һүүлээр, суглаанда хабаадалсагшадта үгэ үгэһэн байгаа.

Эгээн түрүүлжэ майор Бачуков үгэ хэлэбэ. Энэ нүхэр иигэжэ мэдүүлбэ гэбэл:

Би түбхын түрүүн манай Верховно органой парламентда депутадай кандидадаар Советскэ Союзай Генералиссимус **Иосиф Виссарионович Сталинние** дэбжүүлнэб. Юундэб гэхэдэ, нүхэр И. В. Сталин болбол манай Верховно Советэй эгээл эрхимэй архим депутат байжа, бидэнэрые илалтаһаа илалта тээшэ хүтэлбэрилжэ асарһан байна. Иимэ түүхэтэ илалтанууд тээшэ саашадаашье хүтэлбэрилжэ, советскэ арадые хүхюун сэнгэлиг, золтой ба жаргаланта байдалда оруулха байһаниинь мэдээжэ. Нүхэр Бачуковой энэ мэдүүлгые суглаанда хабаадалсагшад нэрьемэ альга ташалгаар, «Ура» хашхаралдан угтабад.

Удаа тээнь майор Бачуков болбол Союзай Советтэ һунгалта хэхэ Улан-Удын хүдөөгэй һунгуулиин округто депутат болгогдожо һунгагдахаар БМАССР-эй Верховно Советэй Президиумэй түрүүлэгшэ нүхэр **Гунсын Аюшеевна Цыденовагай** кандидатурые дэбжүүлхээр дурадхал оруулба.

—Нүхэр Г. А. Цыденова болбол рядовой колхозник байжа, мал адуулжа ябаһанаа, советскэ засагай үедэ БМАССР-эй Верховно Советэй Президиумэй түрүүлэгшэ болгогдон дэбжүүлэгдэһэн байгаа. Үнгэрэгшэ дүрбэн жэлэй туршада энэ үндэр тушаалда хүдэлмэрилхэ зуураа нүхэр Г. А. Цыденова болбол бурят-монгол арадта инаглан дурлагдадаг ажал-ябуулгаша болоожо, өөрынгөө һунгагшадай найдабарине нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэһэн байна. Тиимэһээ суглаанда хабаадалсагшадые минии энэ дурадхалые дэмжэхые гуйнаб,—гэжэ нүхэр Бачуков үгөө дүүргэхэдэнь, тэнлэ байгшад баһал халуунаар энэ дурадхалыень хүлеэжэ абабад.

Депогой хүдэлмэришэн нүхэр Осипов гэгшэ нүхэр Г. А. Цыденовагай ажабайдал ба ажал-ябуулга тухай ойлгуулан хөөрэжэ үгэхэ зуураа, нүхэр Г. А. Цыденова хадаа бурят-монгол арадай эрхимэй эрхим басаган гээшэ гэжэ хэлэбэ.

—Би нүхэр Г. А. Цыденовае һайн мэдэнэб. Энэ нүхэр хадаа Хэжэнгын аймагта үгытэй хүнэй булэдэ түрэһэн юм. Бага балшар наһанһаан эхилжэ, ехэ өсэгэтэеэ хамта эдихэ хоолоо олохын тулада эсэхэ сусахые мэдэнгүйгөөр хүдэлмэрилдэг байгаа. Тиин, гансахан лэ советскэ засагай жэлнүүдтэ энэ нүхэрнай бүрин түгэс эрхэтэй хүн болоо һэн. Сталинай нэрэмжэтэ колхозой МТФ-е даагшаар хүдэлмэрилхэдөө имагта шэн зоригтойгоор ажаллаһанайнгаа түлөө нютагайнгаа арад зоной дунда алдар суутай ба хүндэтэй хүн болоо шадаһан бэлэй. Тэрэнэй хүдэлмэриин амжалтанууд тухай гансахан түрэһэн аймаг соонь бэшэ, харин бүхы республика соо мэдээжэ болоһон юм. Эгээл иимэһээ 1937 ондо СССР-эй Верховно Советэй депутадаар һунгагдаһан байгаа. Нүхэр Г. А. Цыденова болбол республикын Верховно органой хүтэлбэрилэгшөөр хүдэлмэрилжэ байхадаа, манай республикые Советскэ Союзай түрүү республиканууудай тоодо оруулха, бурят-монгол арадые эрдэм номтой, культурна ба баян шадалтай болгохо тушаа өөрынгөө бүхы хүсэ шадалые үгэһэн юм,—гэбэ.

Саашадаа нүхэр Осипов баруун тээ немецко-фашистскэ эзэмдэгшэдые, Зүүн тээ японско империалистнүүдые советскэ арадай бутасоhиһон ябадалые өөрынгөө сэсэмэргэн хүтэлбэреэр хангаһан арадуудай агуу вождь **Иосиф Виссарионович СТАЛИНАЙ** кандидатурые суглаанда хабаадалсагшадай нэрьемэ альга ташалга доро Верховно Советэй депутадта дэбжүүлбэ.

Дээрэ нэрлэгдэһэн кандидадуудые дэмжэжэ хамта дээрээ 19 хүн үгэ хэлэһэн байнад.

Суглаанда хабаадалсагшадай айхабтар ехэ дэбжэлтэтэйгээр агуу Сталинда хандаһан амаршалгын бэшэг абтажа, тэрээн соогоо Союзай Советтэ һунгалтануудые хэхэ Улан-Удын хүдөөгэй һунгуулиин округто депутат болож һунгагдахаар өөрынгөө зүбшөөрэл үгэхые гуйһан байнад.

СССР-эй Верховно Советэй һунгалтануудай хүндэлэлдэ болоһо байһан мүрысөөн

1. Ленинград городто Горькиин нэрэмжэтэ «Хэблэлэй Ордон» гэжэ Типографи нэгэ һара соо 2.700.000 экземпляр һунгуулиин урда тээхи литература хэблэжэ гаргаба. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Типографиин ном гадарлаха цех.
2. Мэнэ һаяар миинэ завод худэлжэ эхилхэнь. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: вулканизациин цех.

(ТАСС-эй фотохронико).

Партийна ажабайдал

КОЛХОЗОЙ АЖАХЫДА ПАРТОРГАНИЗАЦИИН ХАБААДАЛГА

...лхозно партийна эхин органи...и шухала зорилго хадаа үйлэрнингөө түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхэ, ажалай жаяг зарлие бүхэжүүлхэ болон социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ бүхы колхознигуудые эмхилгэдэ байна гэжэ ВКП(б)-гэй ... заана. Партийна эхин органи...зацинуудай үүргэнүүдэй дээшэлхынь тулада ба колхозуудайн хүдэлмэриин байдалай түлөө ...й харюусалгые дээшэлүүлхын ..., правлениингээ ажалые шалгалта хэжэ байха ... парторганизацинуудта ВКП(б)-...устав үгэһэн байна.

...лэнэр өөһэдынгөө практическа ...эриине уставай энэ эрилтэ...һөө үнгэһэлжэ ябуулнабди. ...й партийна эхин организаци ...л өөрынгөө бүхы ажал-ябуулгануудые имагта колхозоо зүб за...ынь хүтэлбэрилхэ талаар правлениин хүдэлмэриндэ партийна нүлөө ...е эрмэлзэдэг байгаа.

...най партийна эхин организаци ...лхозно малажал тухай гол анхарал табина. Малажал тухай асуудалнууд партбюрогой заседанинууд ..., мүн партийна суглаанууд ... олон дахин зүбшэн хэлсэгдэ... Тиин, энэ асуудалые зүбшэн ...һэнэйнгээ һүүлээр, тэндэ багтаһан шиидхэбэриие бэелүүлхэ тулада ехэхэн эмхидхэлэй хүдэлмэри хэгдэдэг юм.

...артиин обкомой тоосоото элидтүшэа гаргаһан ВКП(б)-гэй ...ай тогтоолые дүүргэлтэ болгохо ...а хэмжээ-ябуулганууды хагадаа, бидэнэр коммунистнуудай ...гаа хахад составые сэхэ малажал дээрэ гаргажа, малажалай ...алхы участогууд дээрэ партийна нүлөө хангаха зорилго табибайгаабди. Бүхы дээрээ 16 ...ммунистнууд фермэнүүдтэ эльгээжэ, тэдэнэй 8-ниинь һаалишаар хүдэлмэрилнэ. Коммунистнууд бүхэн өөһэдынгөө бэеэр жэшээ харуулха, мүрысөөе эмхидхэгшэ болохо гэһэн эрилтэ тэдэнэй ...на табигдаһан байгаа. Партиин ... Цыбикханда Гуржапова гэгшэ ...иной фермые даагшаар эльгээгдэ, партийна организациин саг үргэлжын туһаламжа доро фермынгээ ...шалые шэн зоригто ажал хүтэлбэри тэдэшэ зоригжуулжа шалаа ... Тэрэнэй даажа абаһан фермэ ...аа түл абаха түсэбөө 113 процент дүүргэбэ. ОТФ-тэй бүхы ...ртанууд нооһо хайшалха, һү һааха ба бэлшээ тушаахы түсэбөө ...үүлэн дүүргэһэн байгаа. Коммунист нүхэр Старцева гэгшэ МТФ-...й гүүртэ бригатираар хүдэлмэрилжэ, һү һааха түсэбөө 103 процентэдэ дүүргэжэ, өөртөө даалгажа үгтэһэн 32 толгой ...ртэ малые гээлтэ хоролтодо оруулангүй ондо эрүүлхэһээ гадна, тэрэ малнуудаа саг болзор соонь эроондо оруулһан байна. Малажал дээрэ хүдэлмэрилдэг коммунистнуудай олонхинь ингэжэ большевистскэ жэшээ харуулжа хүдэлмэрилнэ.

Коммунистнуудые сэхэ фермэнүүд дээрэ хүдэлмэрилхээр эльгээхэдээ, бидэнэр баһа ондоо зорилгые һайнаар шиидхэжэ шадаһан байнабди. Юун бэ гэхэдэ, малшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри ниилэдгүй һайжаруулагдаһан байна. Манай коммунистнууд гансахан практическа хүдэлмэри дээрээ жэшээ харуулдаг бэшэ, мүн дулээтэ үгөөрөө агитаци хэдэг болоо. Малажалай бүхы фермэнүүд дээрэ газетэ витринэнүүд эмхидхэгдэжэ, коммунистнууд тэндэ тонилогдоһон шухала материалнуудые малшадта уншажа үгэдэг болонхой. Гансахан һүүлэй үедэ малшадай дунда 60 гаран политическэ темэтэй хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдөө. Имагта коммунистнуудай үүсхэлээр малшадай ажаһуудаг гэр байранууд дулаалагдаһан ба сагаадагдаһан байха юм. Мүн плакадууд болон лозунгнуудаар гоёогдоо. Парторганизациин эрилтээр колхозой правлени малшадта зорюулжа 40 паар хаатанка, 325 метр бүд үгэбэ. Бидэнэр хадаа комсомолецуудһаа бүридэһэн агитбригада эмхидхэһэн байнабди. Тиин, эдэнэр хадаа холын гүүртэ болон фермэнүүдтэ гаража, зүжэг наада табидаг болоо. Хоёр гүүртэнүүдтэ улаан булан эмхидхэгдэжэ, тэндэ зооветеринарна кружок эмхидхэгдээд, заняти болон хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэдэг болонхой.

Манай партийна организаци болбол өөрынгөө эдибхитэй политическэ хүдэлмэреэр бүхы колхознигуудаа ажалдаа үнэн сэхээр хандадаг, барандаа шахуу мүрысөөндэ эдибхитэйгээр оролсуулдаг болгообди. Колхоз соохи бүхы ажахын хүдэлмэринүүд мүрысөөнэй туг доро үнгэргэгдэдэг заншалтай болобо. Мүрысөөнэй дүнгые показателиин самбарта, ханын газетэнүүдтэ, дайшалхы хуудаһануудта бэшэжэ, мүн үйлэдбэриин зүблөөнүүд дээрэ зүбшэн хэлсэжэ, арад ниитэдэ элирхэй болгонобди.

Үнгэрһэн жэлдэ 114 дайшалхы хуудаһанууд ба 18 бүхэколхозно ханын газетэ гаргагдаба. Бүхэколхозно ханын газетэ нэгэ газарта үлгөөтэй байдаг бэшэ, харин тэрэниие бригадаһаа бригадада нүүлгэдэг заншалтайбди. Тиимэһээ энэниие бүхы колхознигууд уншаха аргаболомжотой байна. Таряан ажалай бригадануудай мүрысөөнэй дүнгые табан үдэр үнгэрхэтэй хамта, малшадай дундахи мүрысөөнэй дүнгые һара бүхэндэ гаргалагбди. Мүрысөөндэ түрүүлэгшэдые урмашуулхын тулада правлениин ба партийна эхин организациин дамжуулгын Улаан туг бии болгогдоо. Полевой сезонно хүдэлмэри дээрэ индивидуальна мүрысөөндэ түрүүлэгшэдые тусгаар илгаруулхын тулада улаан флажогууд бии болгогдоһон байгаа.

Мүрысөөндэ илажа гараһан бригаданuудта дамжуулгын Улаан тугуудые барюулхада үнэхөөрөө һайнхэр боложо, колхознигууд шэн зоригто ажалаараа омгорходог байна. Дамжуулгынгаа Улаан тугые алдаһан бригадын бүхы члэнүүд үнэхөөрөө һанаагаа зобожо, ажал хүдэлмэри дээрээ шэнэ амжалтануудые туйлажа, алдаһан тугаа баһа бусаан абаха гэжэ оролдодог байха юм.

Партийна организаци болбол таряан ажал тушаа анхарал оролдолгоёо гаргангүй орхидог бэшэ, харин энээн тушаа мүн лэ ехэхэн оролдолгоёо гаргадаг байна. Таряан ажал дээрэ манай 4 коммунистнууд хүдэлмэрилнэ. Эдэ коммунистнууд хадаа өөһэдынгөө түрүү үүргэнүүдые жэшээтэ һайнаар дүүргэдэг юм. Жэшээнь, коммунист нүхэр Радна Санжиев болбол хабарай тарилгын үедэ даалгабарита түсэбөө 119 процент дүүргээ бэн. Үбһэ хуряалга дээрэ хүдэлмэрилһэн коммунист-агитатор нүхэр Гуржаповай хүтэлбэрилдэг бригада үбһэ тэжээл бэлдэхэ түсэбөө 139 процент дүүргэһэн байгаа.

Ажахын бүхы хүдэлмэринүүдые үнгэргэлгэдэ манай партийна организаци болбол ниитые эмхидхэгшэ ба жолоодогшо болон бэеэ харуулдаг. Манай коммунистнууд нэгэ-нэгээрээ хүдэлмэрилдэг бэшэ, харин бүхы дээрээ хамтадаа эмхитэйгээр хүдэлмэрилнэ гээшэ. Шухала удхашанартай хэмжээ-ябуулганууды хэхэдээ, эгээн түрүүлжэ партийна суглаан дээрэ зүбшэн хэлсээд, коммунистнуудай хэхэ юумэнүүдые тодо һонороор заажа үгэхэһөө гадна, партийна суглаанай шиидхэбэриин дүүргэлтые сап үргэлжэ шалгажа байдагбди.

Партийна бюро хадаа коммунистнуудайнгаа практическа хүдэлмэридэ туһаламжа үзүүлээд. хүдэлмэреэ хизаарладаг бэшэ, мүн тэдэнэрэй политическо-теоретическэ хэмжээгээ дээшэлүүлхэ хэрэгтэнь ехэхэн туһаламжа үзүүлдэг гээшэ. Эрдэм бэшэг һайн мэдэхэ манай коммунистнууд политһургуулида ябажа өөһэдынгөө политическэ мэдэрэлые дээшэлүүлнэ. Эрдэм бэшэг мэдэхэгүй гү, али багаар мэдэдэг коммунистнуудаай кружогто ябадаг юм. 1945 ондо 5 коммунистнуудай өөһэдынгөө эрдэм бэшэг мэдэхэгүй ябадалые усадхаһан байгаа. Агитаторнуудаар томилогдоһон партиин члэнүүд ба кандидадуудтай һара бүхэндэ 4—5 дахин семинар үнгэргэдэг заншалтайбди.

Манай партийна организаци колхознигуудайнгаа дунда ехэхэн хүндэтэй болобо гээшэ. Коммунистнуудай хэлэһэн үгэдэ колхознигууд дуратайгаар хандадаг байна. Түрүү колхознигууд большевистскэ партиин зэргэдэ орохо ябадалые ехэхэн хүндэтэ хэрэг гэжэ тоолоно. Үнгэрэгшэ жэлэй үедэ парторганизацимнай колхозойнгоо эрхим түрүү 10 хүниие өөрынгөө зэргэдэ элсүүлһэн байха юм.

Партийна организациин политическэ ба эмхидхэлэй хүдэлмэриие хэрзэргээр хэһэн ябадалые ажахын жэлэй дүнгүүдһээ хаража болохо. Малажал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые 1945 ондо колхознай адуу моридоор—119 процент, хони ямаадаар—113 процент, эбэртэ малаар—100,6 процент дүүргэбэ. Артельнай өөрынгөө түрүүшын уялгые нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ, гүрэндөө 15.480 пүүд таряа, 1550 пүүд хартаабха ба овощь, 4080 пүүд мяха, 74.000 литр һү тушааһан байха юм.

Колхозно партийна эхин организациин үүсхэлээр энэ жэлдэ колхозой центральна буусада радио ба телефон бии болгогдоо. Мүн правлениин байха шэнэ байшан бии болгогдожо, тэндэ партийна кабинет нээгдэбэ. Колхозой клуб эмхитэй гуримтай боложо, уранһайханай самодеятельностиин кружок хүдэлмэрилнэ.

Мүнөө манай партийна организаци болбол малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхэ ба 1945 оной хабарай тарилгада жэшээтэ һайнаар бэлэдхэхэ тушаа хамаг бүхы хүсэ шадалаа гаргажа байна.

Ц. ДАРАЕВ, Сэлэнгын аймагай «Социализм» колхозой парторганизациин секретариие орлогшо.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

ОЛОН ХҮҮГЭДТЭЙ ЭХЭНҮҮДЫЕ «ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ ОРДЕНУУД БА «ЭХЫН МЕДАЛЬ» ГЭЖЭ МЕДАЛЬНУУДААР ШАГНАХА ТУХАЙ

(Үргэлжэлэл. Эхининь «Б-М. Үнэнэй» декабриин 29-нэй номерто).

18. ИВАНОВА Парасковья Александровнае—Баргажанай аймагай Курбулик пунктын гэрэй эзэн эхэнэр.
19. БОЖЕВИНА Пелагея Михайловнае—Баргажанай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
20. БОКОГИНА Евдокия Илларионовнае—Баргажанай аймагай Дюрец поселогой гэрэй эзэн эхэнэр.
21. КОЛМАКОВА Вера Иннокентьевнае—Баргажанай аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
22. КОЛМАКОВА Ольга Иннокентьевнае—Баргажанай аймагай Суво тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
23. КОЛМАКОВА Федосья Вячиславнае—Баргажанай аймагай «Красный Октябрь» колхозой колхозница.
24. ЛИ-ЧУН ША Анна Сергеевнае—Баргажанай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
25. МАМКИНА Гумбыд Шамановнае—Баргажанай аймагай Жаргаланта нютагай гэрэй эзэн эхэнэр.
26. МАНГУТОВА Бальжиман Пимаевнае— Баргажанай аймагай Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
27. МАНТУРОВА Александра Алексеевнае—Баргажанай аймагай Усть-Баргузин тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
28. МАРКОВА Зинаида Лаврентьевнае—Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
29. МИСЮРКЕЕВА Аграфена Илларионовнае—Баргажанай аймагай «Заготскот» пунктын хүдэлмэришэн.
30. МИСЮРКЕЕВА Александра Степановнае—Баргажанай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
31. МОЛЧАНОВА Агафья Ивановнае—Баргажанай аймагай Усть-Баргузин тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
32. ОГИБАЛОВА Парасковья Ивановнае—Баргажанай аймагай Бодан нютагай гэрэй эзэн эхэнэр.
33. ПОПОВА Домна Кирилловнае—Баргажанай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
34. ПОПОВА Клавдия Андреевнае—Баргажанай аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
35. РАДНАЕВА Дыжид Цармаевнае—Баргажанай аймагай Баянгол тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
36. ПЕХОВСКАЯ Евдокия Афанасьевнае—Баргажанай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
37. РИНЧИНОВА Дынсыма Очировнае—Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
38. РЫСЕВА Зинаида Николаевнае—Баргажанай аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
39. САНГАДИЕВА Бальжан Гомбоевнае—Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
40. СУББОТИНА Наталья Алексеевнае—Баргажанай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
41. СЫНДЕСКИНА Сырма Бубеевнае—Баргажанай аймагай Каралик нютагай гэрэй эзэн эхэнэр.
42. ТЕЛЯТНИКОВА Елизавета Васильевнае—Баргажанай аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
43. ТОЛСТИХИНА Фекла Семеновнае—Баргажанай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
44. УРПАНОВА Сойжид Будаевнае—Баргажанай аймагай Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
45. ФИЛИППОВА Антонида Васильевнае— Баргажанай аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
46. ФРОЛОВА Антонида Лукиничнае—Баргажанай аймагай Каралик нютагай гэрэй эзэн эхэнэр.
47. ХАФИЗОВА Сагдай Баные—Баргажанай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
48. ХУБУШЕНКОВА Дулгар Эрдыниевнае—Баргажанай аймагай Каралик нютагай гэрэй эзэн эхэнэр.
49. ЦЫДЫПОВА Бальжин Эрдыниевнае—Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
50. ЧИРКОВА Вера Кирилловнае—Баргажанай аймагай Бодан нютагай гэрэй эзэн эхэнэр.
51. ШАДАПОВА Шалсама Бадмаевнае—Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
52. ШАКИРОВА Гайземал Шакировнае—Баргажанай аймагай Баянгол тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
53. ШАНГИНА Мария Иннокентьевнае—Баргажанай аймагай Улюнскэ сельпогой хүдэлмэришэн.
54. ШАРИПОВА Хаярниса Шариповнае—Баргажанай аймагай Баянгол тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
55. ШЕЛКОВНИКОВА Парасковья Прокопьевнае—Баргажанай аймагай Чкаловай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
56. ЭРДЫНЕЕВА Жигжима Бадмаевнае—Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Г. ЦЫДЕНОВА.
БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь В. МОНКЕТОВ.
Улан-Удэ, Соведүүдэй Байшан. 1945 оной июлиин 28.

Иволгын аймагай Гильбирын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница Лубсан Гармаевна Дамбаева.

А. Поповой фото.

Республиканска выставкомдо

Баргажанай аймагай выставкомой зуураалгаар, доро дурсагдаһан түрүү колхоз, малажалай фермэ, түрүүшүүлдэ дипломуудые олгохо гэжэ республиканска выставком тогтообо.

НЭГЭДЭХИ ЗЭРГЫН ДИПЛОМ МҮНГЭН ШАН ҮГЭЛГЭТЭЙГӨӨР

Фридрих Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой мориной-товарна фермэдэ. Адуу мори үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэб 100,8 процент дүүргэһэн, үбэлжэлгэдэ һайнаар бэлэдхэһэн байна.

Танганов Раднада—Фридрих Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой мориной-товарна фермые даагша.

Будаева Санжида—Сталинай нэрэмжэтэ колхозой эбэртэ бодо малай фермын запикые даагша. һаалишаар хүдэлмэрилхэ зуураа, 16 үнеэ түрүүлжэ, түлнүүдыень хоролтогүйгөөр тэнжээһэн, һү һааха түсэбөө дүүргэһэн байна.

ХОЁРДОХИ ЗЭРГЫН ДИПЛОМ МҮНГЭН ШАН ҮГЭЛГЭТЭЙГӨӨР:

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой һүнэй-товарна фермэдэ. Тус фермэ 1945 ондо түл абаха түсэбөө 110 процент дүүргэһэн, үбэлжэлгэдэ һайнаар бэлэдхэһэн байха юм.

Цыренов Базарта—Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой һүнэй-товарна фермые даагша.

Сабхалаева Санжида—Сталинай нэрэмжэтэ колхозой һаалишан, 16 үнеэ түрүүлжэ, түлнүүдыень бүрин бүтэнөөр тэнжээгээ.

Батуев Раднада—Фридрих Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой адуушан. 55 гүүнһээ 39 унага абаһан ба зунай бэлшээрине һайнаар эмхидхэжэ, адуун һүрэгөө таргалуулһан байна.

Никифорова Аннада—18 партсъездын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан 12 үнеэ түрүүлжэ түлнүүдыень хоролтогүйгөөр тэнжээһэн, 6.300 литрэй ороондо 11.487 литр һү һааһан байха юм.

ГУРБАДАХИ ЗЭРГЫН ДИПЛОМ:

Батуева Самажапта—Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишан. 14 үнеэнһээ 14 тугал абажа, бүрин бүтэнөөр тэнжээһэн, һү һааха түсэбөө улүүлэн дүүргэһэн байна.

Пошхоева Санжидмада—Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишан. 16 үнеэ түрүүлжэ, түлнүүдыень хоролтогүйгөөр тэнжээһэн, һү һааха түсэбөө 101 процент дүүргэһэн байха юм.

Хандуева Самажапта—Кировэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишан. 15 үнеэ түрүүлжэ, түлнүүдыень бүрин бүтэнөөр тэнжээһэн байна.

Иванова Антонидада Кировэй нэрэмжэтэ колхозой гахайн-товарна фермые даагша. 6 гахайһаа 60 поршоонхо абажа, хоролтогүйгөөр ондо оруулаа.

Бэреева Александрада—Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой һаалишан. 11 гунжа үнеэ түрүүлжэ, түлнүүдыень бүрин бүтэнөөр тэнжээһэн байна.

Афанасьева Улитада—Чкаловай нэрэмжэтэ колхозой хонишон. 120 хониноо 128 хурьга абажа тэнжээгээ.

Задуева Дулгарта Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан. 11 үнеэ түрүүлжэ, түлнүүдыень хоролтогүйгөөр ондо оруулһан, һү һааха түсэбөө 101 процент дүүргэһэн байна.

Очирова Мыдыгмада—Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан. Абаһан түлнүүдээ хоролтогүйгөөр тэнжээһэн, һү һааха түсэбөө 100 процент дүүргэһэн байна.

Полхоев Будада—Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой үхэршэн. 1945 оной 10 һара соо 233 тугал харууһалжа, элүүр энхээр тэнжээгээ.

Малажал дээрэ хүдөөгэй залуушуулай бүхы хүсые элсүүлхэ!

М. БАВЫРИНА, ВЛКСМ-эй Обкомой Таряашан-залуушуулай таһагые даагша.

* * *

Республикын колхозууд адуу малаа үбэлэй байра байдалда оруулба. Мүнөө үедэ колхознигуудай бүхы хүсэн үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхэ хэрэгтэ эсүүлэгдээд байна.

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой XXI пленум болбол малажалые улам саашань хүгжүүлэн, тэндэһээ абтаха ашаг шэмые дээшэлүүлхэ хэрэг республикын партийна, советскэ болон комсомольско организацинуудай гол зорилгонь болоно гэжэ тэмдэглэһэн байха юм. Пленумэй энэ заабари республикын малшадай дайшалхы программань болоно.

Энээниие бэелүүлхэ хэрэгтэ хүдөөгэй комсомолецууд ба залуушуулай үүргэнь угаа ехэ. Малажалые хүгжүүлхэ хэрэгтэ областной комсомольско организацинуудай зорилго тухай ВЛКСМ-эй Бурят-Монголой обкомой X пленум тусгаар асуудал зүбшэн хэлсээд, комсомольско организацинуудай хүдэлмэридэ байгаа хэдэн дутуунуудые тэмдэглэһэн ба саашанхи хэмжээнүүдые хараалһан байха юм.

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой ба ВЛКСМ-эй обкомой пленумэй тогтоолые болотоор бэелүүлһэн хүдөө нютагуудтахи олохон комсомольско организацинууд ниитын малажалые хүгжүүлхэ хэрэгтэ эзэн ёһоор оролдожо байна. Зэдын ба Сэлэнгын комсомольско хэдэн организацинуудай үүсхэлээр малажалые хүгжүүлхын түлөө республиканска социалистическэ мүрысөөн эмхидхэгдээд, энээндэ малажалай фермэнүүдээр хүдэлмэрилдэг залуушуулай 120 бригада хабаадалсана. 1945 оной дүүрэн бэшэ дүнгөөр 89 залуушуулай бригада малажал хүгжүүлхэ гүрэнэй түсэб дүүргэһэн, 76 бригада бодо ба нарай мал хороогоогүй, 102 бригада малажалай продуктнуудые гүрэндэ тушааха уялгаяа зүһэн бүреэр дүүргэһэн байха юм.

Үбһэ тэжээл гээшэ адуу малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхэ гол нүхэсэл гэжэ мэдэһэн комсомольско организацинууд тэжээлэй бата бэхи бааза байгуулха ябадалдань колхозуудта ехэхэн туһа хүргөө. Үбһэхуряалгын хүдэлмэридэ 2000 шахуу залуушуул, нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэлдэ—795 залуушуул хабаадалсаһан байна. Эдэнэр октябрь, ноябриин туршада соо 20 мянган центнер шахуу бүдүүн тэжээл бэлэдхэһэн, 14 тонно силос дараһан байна.

Адуу малай байра байдалые заһабарилан, урин дулаан болгохо хэрэгтэ комсомолецууд ниилээгүй ехэ оролдолго гаргаа. Баргажанай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой комсомолецууд хэдэн удаа воскресник эмхидхэжэ, малай байрануудые заһабарилһан ба сагаадаһан байха юм. Заиграйн аймагай «III Интернационал» колхозой комсомолецууд эбэртэ бодо малай хоёр байра, тугал ба хурьганай байдалнуудые сэбэрлэжэ дотоорхинь сагаалаа. Заиграйн аймагай Тельманай нэрэмжэтэ колхозой комсомольско организаци члэнүүдэйнгээ 50 процентые малажал дээрэ табинхай. Тус колхозой һүнэй-товарна фермын дэргэдэ залуушуулай бригада эмхидхэгдэһэн байна. Энэ бригада гүрэнэй түсэб улүүлэн дүүргэһэн, абаһан түлнүүдээ нэгэшье хоролтогүйгөөр тэнжээһэн, мяха тушааха талаар гүрэнтэйгөө болзорһоо урид тоосоһон байха юм. Тэрэшэлэн эдэнэр өөһэдынгөө хүсөөр 3 мянга шахуу центнер үбһэ, 25 центнер набшаһата тэжээл бэлэдхэһэн, 100 тонно силос дараһан байна. Таряа сохилгын эхилхэтэй хамта фермын 10 шахуу залуушуул үдэр бүри болоомо һүрилжэ, фермэдээ бэлэдхэе. Энэ фермынхид үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые һайн шанартайгаар дүүргэһэн байна. Фермын хүдэлмэрилэгшэдэй дунда ойлгуулгамжын хүдэлмэри һайнаар табигдаанхай. Эндэхи һаалишад хүдөөгэй залуушуулай үдэшын һургуулида эдибхитэйгээр хабаадалсана.

Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой залуушуулай бригада малажалай фермэ дээрэ эрхим жэшээ харуулна. Мүн Тарбагатайн аймагай «Серп ба Молот», Түнхэнэй аймагай Будённын нэрэмжэтэ колхозой залуушуул малажалые хүгжүүлхэ хэрэгтэ эдибхитэйгээр хабаадалсана.

Гэбэшье, ВЛКСМ-эй олонхи айкомууд, колхозно комсомольско организацинууд малажалые хүгжүүлхэ хэрэгтэ гол анхаралаа табяагүй байһаар. Тэдэнэр малажалай фермэ, гүүртэ дээрэ хүдэлмэрилжэ байгаа комсомолецууд ба залуушуулай дундахи социалистическэ мүрысөөе бодото хүтэлбэреэр хангадаггүй, зоотехническэ һуралсал эмхидхэхэ тухай хэрэгсээдэггүй байха юм. Зэдын аймаг адуу малаар олон аймагуудай нэгэниинь болоно. Тиигэбэшье, эндэхи комсомолецууд ба залуушуул малажалые хүгжүүлхэ хэрэгтэ ханамжагүйгөөр хандажа байха юм. Энэ аймагай залуушуул малажалай фермэнүүдээр хүдэлмэрилдэг залуушуулай бригаданuудай республиканска социалистическэ мүрысөө үүсхэһэн аад, тэрэнээ хэрэгсээнгүй орхижорхёо гэхэдэ һэжэггүй. Үнгэрэгшэ жэлдэ энэ аймагта залуушуулай 18 бригада эмхидхэгдэжэ, комсомолецуудайнь 50 процент малажал дээрэ хүдэлмэрилдэг байгаа. Мүнөө болоходо оройдоо 11 залуушуулай бригада үлэһэн байха юм. Зарим комсомолецууд ба залуушуул урдынхиһаа доротожо, хүдэлмэридөө хайша хэрэгээр хандалаг болошоо. ВЛКСМ-эй Зэдын айком, колхозно комсомольско организацинууд залуушуулай мүрысөөе болотоор хүтэлбэрилэнгүй имагтал бригаданuудые эмхидхэһэндээ һанаагаа амаржашаһан байха юм. «Пятилетка» колхозой хониной-товарна фермые даагшаар комсомолка Шишмарева тушаа томилогдоһон байгаа. Тиин нүхэр Шишмарева түрүүшээр бараг хүдэлмэрилжэ байһан аад, һүүлэй үедэ хэнэйшье зүгһөө хүтэлбэри абангүй байжа, ажалаа һулалхажархёод жэстэй энэ тушаалһаа араһан байха юм. Энэ фермын хүдэлмэрилэгшэд аяар октябриин һүүл болтор малай нэгэшье байрые заһабарилжа бэлэн болгоогүй байгаа. Мүн эндэхи малай адуулгые муугаар үнгэргэнэ.

ВЛКСМ-эй Зэдын айком залуу малшадай үүсхэл ба эрмэлзэлгые саг соонь дэмжэдэггүй заншалтай. Жэшээлхэдэ, тус аймагай Будённын нэрэмжэтэ колхозой комсомолецууд нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэхэ хэрэгтэ эршэмтэйгээр оролсохые уряалан аймагай бүхы залуушуулда хандалга гаргажа мүрысөө үүсхээ һэн. Тиигэбэшье, ВЛКСМ-эй айком энээниие хэрэгсээгээгүй байба. Тиихэдэнь, Зэдын аймаг үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө оройдоо 30 процент дүүргэһэн байгаа. Эндэхи комсомольско организацинууд 1945—46 онуудай адуу малай үбэлжэлтые амжалтатайгаар үнгэргэхын түлөө мүнөө хүртэр эрид хэмжээнүүдые хараалаагүй байха юм.

Кяхтын аймагай комсомольско организацинууд малажалые хүгжүүлхэ асуудал баһал хэрэгсээнэгүй. Энэ аймагта малажалай оройдоо 4 залуушуулай бригада бии аад, гүрэнэй түсэб дүүргээгүй байха юм. Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой ОТФ дээрэ хүдэлмэрилдэг залуушуулай бригада аяар 20 гаран толгой мал хороожо, гүрэнэй түсэб миил 65 процент дүүргэһэн байна. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой һүнэй-товарна фермэ дээрэ хүдэлмэрилдэг залуушуулай бригада адуу малай хоролтотой тэмсэдэггүй, мүн тэдэнһээ абтаха ашаг шэмые дээшэлүүлхэ тушаа оролдодоггүй байха юм. Кяхтын аймагай малажалай олонхи фермэнүүд үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө дүүргээгүй байна. Адуу малай хоролтын хаа-хаанагүй болоһон байбашье, ВЛКСМ-эй Кяхтын айком залуу малшадай дунда зоотехническэ һуралсал үнгэргэхэ болон тэдэнэрэй хүдэлмэриие хүтэлбэрилхэ бодото хэмжээнүүдые абанагүй.

Адуу малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхэ хэрэгтэ хүдөө нютагуудтахи комсомолецууд ба залуушуулай гол хүсэн табигдаха зэргэтэй. Манай хүдэлмэридэ ямаршье хүнэр хүндэ ушаралнуудай охёолдобол тэрэниие али болохоор дабажа, малажалые хүгжүүлхэ гүрэнэй түсэб заатагүй дүүргэхэ, улүүлэн дүүргэхэ, тэдэнһээ абтаха ашаг шэмые бүхы хэмжээгээрынь дээшэлүүлхэ хэрэгтэ бии байгаа хаба шадалаа булгынь элсүүлхэ зорилготойбди. Нютагуудтахи комсомольско организацинууд бүхы хүсэеэ энэ зүгһөөр малажал дээрэ табижа, фермэнүүдэй дэргэдэ үбһэ, һолоомо шэрэхэ, нэмэлтэ тэжээл али аргаараа бэлэдхэхэ, бэлшээрине зүбөөр хэрэглэжэ, үбэлэй үеын адуулгые һайнаар үнгэргэхэ мэтын шухала хэмжээ-ябуулгануудта эзэн ёһоор хабаадалсаха байна. Мүн үбһэ тэжээлые байгуулагдаһан нормын ёһоор гаргашалха ябадал хаа-хаанагүй наринаар сахиха хэрэгтэ комсомолецууд ба залуушуул эршэмтэйгээр оролсохо уялгатай. Бэлшээриие бүгэдынь хэрэглэхын тулада воскресник эмхидхээд, саһа этэжэ, хагда гаргаха ябадалда комсомолецууд ба залуушуул гол үүргэ дүүргэхэ байна.

Комсомольско организацинууд болбол фермэ, гүүртэ бүхэнөөр түхэреэн сүүдхэ соо хүдэлмэрилхэ ээлжээ эмхидхэжэ, плангаяа түл абалгын үедэ һэргэг байха уялгатай. Залуу малшадые һуралгашад ба пионернүүдэй шефтэ абадаг хүдэлмэриие дары һэргээхэ шухала. Малшадай дунда зоотехническэ һуралсал эмхидхэхэ ябадалые мүн лэ комсомолецууд толгойлхо ёһотой.

Республикын комсомолецууд ба залуушуул адуу малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэжэ, Бурят-Монголоо олон ба ашаг шэмэ ехэтэй малажалтай республика болгохо шухала зорилгые бэелүүлхэ хэрэгтэ эршэмтэйгээр оролсохо байһаниинь лабтай. ВЛКСМ-эй айкомууд залуу малшадай дундахи социалистическэ мүрысөөе саг үргэлжэ хүтэлбэрилжэ, тэдэнэртэ үдэр бүриин туһаламжа хүргэхэ байна.

ЭХЭ ОРОНОЙМНАЙ ХҮСЭН ШАДАЛ УЛАМААР БҮХЭЖЭГ!

СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтануудые ажалай шэнэ амжалтануудаар угтая

АЖАЛДАА ҮНЭН СЭХЭЭР ХАНДАНА

ХЭЖЭНГЭ. (Телефоноор абтаба). Аймагай малажалай түрүү фермэ, гүүртэнүүдэй худэлмэрилэгшэд үхэр малай үбэлжэлгые амгалан тайбанаар үнгэргэхын түлөө үнэн зүрхэнэй оролдолго гаргажа байна. «Заветы Ильича» гэжэ хүдөө ажалай артелиин членүүд үнгэрэгшэ жэлэй үбэлжэлгые муу бэлэдхэлтэйгээр угтажа, гарза гайда тохёолдоһон ябадалһаа һургаал абаад, 1945—46 онуудай алуу малай үбэлжэлгэдэ һайн бэлэдхэһэн байгаа.

Малажалай фермэ, гүүртэнүүдэй байра байдалые заһабарилха, дулаалха, үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ худэлмэринүүдые гол түлэб малшад шиидхэжэ гараһан байха юм. Тиигэжэ энэ колхозой фермэ, гүүргэнүүдэй бухы байра байдал заһабарилагдажа урин дулаан болгогдоо. Нёдондо үбэлэй үедэ малай үһалуури муутаар бэлэдхэһэн дээрэһээ фермэ, гүүртэнүүдэй худэлмэрилэгшэд ехээр хохидоо һэн. Тиин, энэ ябадалые мүнөө жэлдэ хүсэд усадхажа, һайн худаг малтаһан ба бэшэ бэшэ үһалууринуудые бэлэдхэһэн байха юм.

Эндэхи малшад түрүүшын хүйтэнийе һайн бэлэдхэлтэйгээр угтаад, үхэр малаа шэмэтэй хагданда алуулжа шэнээ шадалынь алдуулаагүй байна. Тэжээл арбилха тухай онсо анхарал табиһанай ашаар, малшад үбһэнэй 20 процентые арбилба.

Һүнэй-товарна фермын һаалишад үбэлжэлтые илангаяа эмхитэйгээр үнгэргэжэ байха юм. Зинаида Данилова, Екатерина Филиппова гэгшэд харууһалдаг үхэр малаа тобир тарганаар үбэлжүүлжэ байна. Эдэнэр малай байра байдалые заһабарилха ба тэжээл бэлэдхэхэ худэлмэринүүдтэ хэнһээшье эдибхитэйгээр хабаадалсаа һэн.

Нарай түл абалгада энэ колхозой малшад эртээнһээ хойшо бэлэдхэнхэй. Түл абалгын эхилхэтэй хамта малшад ээлжээгээр дежурилжэ, түрэхэ үнеэ, хонитой хажууһаа үдэр һүнигүй холодонгүй эрьен тойрон ябаха юм.

К. ГРЕШИЛОВА.

Участково комиссинуудта туһаламжа үзүүлнэ

Национальностьнуудай Соведтэ һунгалтануудые хэхэ 437-дохи Түнхэнэй окружной һунгуулиин комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр Ц. Н. Цыренжапов болбол «Б. М. Үнэн» газетын корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө иигэжэ мэдүүлбэ.

—Манай окружной һунгуулиин комиссиин составай баталагдаһанай һүүлээр, бидэнэр зарим нэгэн эмхидхэлэй худэлмэри хэһэн байнабди. Түбхын түрүүндэ, комиссиин хэхэ худэлмэри тухай түсэб зохёогдожо баталагдаба. Комиссиин бүхы членүүд өөһэдынгөө уялгануудые ба эрхэтэй танилсахаһаа гадна, хэн юунэй түлөө харюусаха байһанаа өөһэд хоорондоо хубаажа абаба. Тус округой мэдэлдэ Түнхэнэй аймагһаа гадна, Городок город, Закаменай ба Ахын аймагууд оролсохо байна. Тиимэһээ эдэ аймагуудһаа дэбжүүлэгдэн баталагдаһан членүүд өөһэдынгөө аймагууд соо һунгагшадай список зохёохо һунгуулиин участково комиссинуудай гэр байрануудые гоё һайханаар түхеэрэхэ, телефонтой болгохо хэрэгтэнь нютагуудтахи партийна ба советскэ организацинуудта туһаламжа үзүүлхэ үүргэтэй болоно.

Тус округой территори дээрэ бүхы дээрээ 55 һунгуулиин участогууд эмхидхэгдээ. Тиимэһээ эдэ комиссинуудта хэдэн зуугаад хүн худэлмэрилхэ байна. Тэдэнэрэй үүргэ уялгынь заажа үгэхэ хэрэг техническэ бэшэ, имагта политическэ удхашанартай хэрэг мүн. Мүнөө бүхы аймагуудаар участково комиссинуудай түрүүлэгшэнэр, секретарьнууд болон членүүдтэй инструктивна зүблөөнүүд үнгэргэгдэбэ.

Тэрэшэлэн ажалшадай депутадуудай сельскэ ба сомонуудай Советүүдэй секретарьнуудтай зүблөөн үнгэргэгдэжэ, һунгагшадай список алдуу эндүү гаргангүй зохёохо тушаа заабари үгтэбэ. Һунгагшадай список зохёохо худэлмэри гол түлэб дүүрэбэ. Манай округто ороходо аймаг ба районуудай һунгагшад окружной ба участково комиссинуудай адресүүдтай танилсанхай. Кырен Цакир хоёрой хоорондо телефон ба телеграфай холбоотойбди. Ахын аймагтай радио дамжуулан хэлхээ холбоо хангагдана.

Верховно органой һунгуулида бэлэдхэхэ худэлмэритэй дашарамдуулагдан ажал худэлмэри дээрээ амжалтануудые түйлаха гэһэн патриотическа хүдэлөөн эдэ аймагуудай ажаүйлэдбэриин предприятинууд, колхоз, совхоз болон МТС-үүдээр үргэдхэнэ. Һунгуули хэхэ үдэр хүрэтэр ажахын ба политическэ удхашанартай худэлмэринүүд дээрэ шэнэ амжалтануудые түйлажа, энэ түүхэтэ үдэрые угтаха байһандань ямаршье ажаг һэжэг байхагүй.—гэжэ нүхэр Цыренжапов хөөрэлдөөгөө дүүргэбэ.

ҺУНГУУЛИИН ҮДЭРЭЙ ХҮНДЭЛЭЛДЭ ТҮЙЛАГДАҺАН АМЖАЛТАНУУД

Нүхэр Прокопьев директортэй гүрэнэй заводой нүхэр Ривин гэгшын хүтэлбэрилдэг цехынхид СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ үдэрэй хүндэлэлдэ үйлэдбэриингөө программые болзорһоонь урид, нэгэшье голодоһо гаргангүйгөөр дүүргэхэ гэһэн тон харюусалгатай уялгануудые бэе дээрээ даажа абаһан юм.

Мүнөө тус цехын эрэгтэй эмэгтэй худэлмэришэд, инженерно-техническэ худэлмэрилэгшэд социалистическэ уялгануудаа амаараа бэшэ, бодото ажалаараа бэелүүлжэ байна. Юундэб гэхэдэ, энэ цехынхид декабрь һарынгаа үйлэдбэриин программые үшөө декабриин 15-да үлүүлэн дүүргээд, түсэбһөө гадуур хэдэн зуун мянган түхэригэй продукци гүрэндөө үгэбэ. Тус цех соо үдэрэйнгөө нормые дүүргэдэггүй хүн байхагүй. Эдэнэр барандаа шахуу 1,5—2 нормо дүүргэжэ, бүхы заводойнгоо коллектив соо алдар суутай болоно, шэнэ жэлые угтажа байнад.

Түмэршэ дархан нүхэд Соболев ба Крайнов гэгшэд үдэрэйнгөө нормые 5-дахин үлүүлэн дүүргэхэһээ гадна, цехынгээ бүхы худэлмэрилэгшэдые шэнэ жэлэй хүндэлэлдэ стахановскэ вахтада жагсахые уряалһан байгаа. Тиин, энэ уряалдарынь стахановска вахтада жагсаһан нүхэд Кузин, Апткин болон бусад үдэр бүри хоёр нормо хүртэр дүүргэнэд. Мүн термист нүхэр Шаманаев гэгшэ эдэнэрһээ заахашье дутангүйгөөр, ажалай үндэр бүтээсые түйлажа худэлмэрилнэ. Тэрээнһээ гадна, нүхэр Ривинэй хүтэлбэрилдэг цехын бүхы членүүд «СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ тухай Дүримые» ба Сталинскэ Конституцийе эдибхитэйгээр шудалжа байнад.

Энэ цехын членүүдэй үйлэдбэриин суглаан һаяхан боложо, тэрээн дээрээ социалистическэ уялгануудаа хэрзэргээр дүүргэжэ байһан тухайгаа асуудал зүбшэн хэлсэбэ. Суглаанда хабаадалсагшад түйлаһан амжалтануудаараа һанаагаа заахашье амарангүй, саашадаа шэнэшэнэ амжалтануудые ажахын шэнэ жэлэй түрүүшын үдэрһөө ахилжа түйлаха гэжэ шиидхэбэри нэгэн һаналаараа баталжа абаба. Түбхын түрүүндэ, ажалай жаяг заршамые һайжаруулха, нэгэшье голодоһо гаргахагүй, бүтээн гаргаһан продукцинингаа үнэ сэнгые доошолуулха гэхэ мэтын уялгануудые абаад, шэн зоригтойгоор шэнэ жэлэй түрүүшын үдэрнүүдтэ худэлмэрилжэ байна.

Г. НИМБУЕВ.

Һунгуулиин үдэрэй хүндэлэлдэ

СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ түүхэтэ үдэрэй хүндэлэлдэ хаа-хаанагүй дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсоходоо абаһан уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ байһан предприятинуудай, колхоз, совхоз болон МТС-үүдэй коллективүүд олошорно.

Лесохимсоюзай системын «Таежник» гэжэ олзоборилгын артель (түрүүлэгшэн нүхэр Котлыков) жэлэйнгээ программые 100,9 процент дүүргээд, түсэбһөө гадуур хэдэн арбаад мянган түхэригэй продукци гаргаха зорилготойгоор үшөө эршэмтэйгээр худэлмэрилхэ зуураа социалистическэ мүрысөөнэй долгиие үдэр ерэхэ тудам үргэдхэжэ байна.

Мүн «Красное Знамя» гэжэ олзоборилгын артель (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Аксенов) жэлэйнгээ үйлэдбэриин программые үшөө декабриин 10-да 100,8 процент дүүргэһэн байгаа. Мүнөө тус артелиинхид түсэбһөө гадуур продукци гаргажа, Эхэ орондоо үгэхын тулада эршэмтэй худэлмэреэ үшөө шангаар үргэлжэлүүлһээр зандаа.

Тэрэшэлэн «Авангард» гэжэ олзоборилгын артель (түрүүлэгшэнь нүхэр Белоусов) һунгуулиин хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсохоёо абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэнэ. Жэлэйнгээ үйлэдбэриин программые 100,3 процент дүүргээд, саашадаа улам эршэмтэйгээр худэлмэрилхэ нэгэн хүсэлэнтэйгөөр социалистическэ мүрысөөнэй долгиие үргэлжэлүүлһээр. Эндэ ажалай үндэр бүтээсэнүүдые түйладаг стахановецууд нилээдгүй олошороо.

«Металлоширпотреб» гэжэ заводой партийна эхин организациин секретарь нүхэр Белоусов, заводой директор нүхэр Таряшников болон профессиональна организациин месткомой түрүүлэгшэ нүхэр Губко гэгшэд партийно-политическэ ба нииитэ-ойлгуулалмжын худэлмэрийе коллективэйнгээ членүүдэй дунда үргэн далайсатайгаар табижа, социалистическэ мүрысөөе дэлгэрүүлһэнэйгээ ашаар, жэлэйнгээ үйлэдбэриин түсэбые болзорһоонь урид үлүүлэн дүүргэжэ шадаба.

Тус заводой худэлмэришэд ба инженерно-техническэ худэлмэрилэгшэдтэй шэн зоригто ажалаар заводой коллектив болбол 900 мянган түхэригэй продукци хүдэлэшэгүй сэнгэй ёһоор, эрхим һайн шанартайгаар гаргажа, шэнэ жэлые угтахань. Мүнөө тус заводой коллективэй эрэгтэй эмэгтэй членүүд халаа СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалта хэхэ үдэрэй хүндэлэлдэ, 1946 оной нэгэдэхи кварталай түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн патриотическа уялгануудые абаад, унаһан малтайгаа абангүйгөөр, урдамэть эршэмтэй шангаар худэлмэрилжэ байнад.

Г. БАДМАЕВ.

Яруунын аймагай загаһашадай амжалта

Яруунын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой загаһа агнууриин бригада (бригадиринь нүхэр Виноградов) жэлэйнгээ түсэб 148 процент дүүргэжэ гүрэндөө 666 центнер һайн шанартай загаһа тушааба.

Мүн Молотовой нэрэмжэтэ колхозой нүхэр Дондуковой бригада 132 процент ба Кировэй нэрэмжэтэ колхозой Уваровай бригада 131 процент даалгабаряа дүүргэһэн байха юм.

Түрүү артель

Куйбышевай нэрэмжэтэ промартель жэлэйнгээ түсэб 110 процент дүүргэжэ, амжалтаараа Кяхтын аймагай артельнуудай дунда суурхаба.

Стахановецууд нүхэд Игумнов, Домнинов ба бусад үдэр бүхэндэ даалгабаряа 270 процентһээ доошо бэшээр дүүргэжэ гараха 1946 ониие үндэр амжалтануудаар угтаба.

Жэлэйнгээ түсэб 15 хоног урид дүүргэбэ

Прибайкальска аймагай «Лесохимик» гэжэ промартель үшөө декабриин 15-да жэлэйнгээ түсэб дүүргэһэн байха юм.

Тус артелиин членүүд гүрэндөө бүри ехээр продукци үйлэдбэрилхээ хүсэжэ, социалистическэ мүрысөөндэ оролсожо үндэр амжалтануудые түйлаһан байна.

Нүхэр Капустинай бригада халаанайнгаа даалгабари 120 процент хододоо дүүргэнэ, бригадай түрүү стахановецууд Шустова, Шергина, Батурина гэгшэд 130 процент даалгабаряа дүүргэдэг байна.

Хара шүхэрхэн

(Шуточна дуун).

Шүрэ улаахан хасартайхан Сержүү басагамни,
Шүхэртэйхэн ерээ юм минии хажууда.
Ялагар наратай, бороогүйхэн сэлмэг байгаашье һаань
Лахаяа ерээб, шүхэрөө баряад минии хажууда.
Хажуудамни Сержүүнимни тугаархан ерээд лэ
Харахан шүхэрхэнөө мартаад арилшоо.
Нээрээгээ гү, зорюутал гү, мартаа гээшэл гү?
Нүхэдүүдии намдаханаал хэлээд үгыт даа!
Абаашажа шүхэрыень ошохол болоо гү?
Али өөрэйнь ерэхые хүлеэлтэй гү?
Мандажа байгаа наратайхан, сэлмэг байгаашье һаань,
Мартахаяа зорюутахан шүхэрөө асараал хаа.
Намда али дуралшанхай басаган гээшэ гү?
Намайе али наадалхаяа мэхээ гаргаа гү?
Шүрэ улаахан хасартайхан Сержүү ойрохонии
Шүхэрөө юундэ мартаа гээшэб, гайхалтайхан даа.

Ч. ЦЫДЕНДАМБАЕВ.

ТҮСЭБӨӨ ҮЛҮҮЛЭН ДҮҮРГЭҺЭН МТС

Республикын бүхы МТС-үүдэй коллективүүдэй дунда хүдөө ажахын машина зэмсэгүүдые эрхим һайнаар заһабарилжа, шэнэ жэлые ба СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ үдэрые угтаха зорилготойгоор социалистическэ мүрысөөнэй долгин хаа-хаанагүй дэлгэржэ байна. Манай эндэхи МТС-үүдэй олонхи коллективүүд үнгэрэгшэ 1945 ондо нилээдгүй һайнаар худэлмэрилжэ, ажал худэлмэри дээрээ ехэхэн амжалтануудые түйлаһаниинь мэдээжэ.

Жэшээлхэдэ, Яруунын аймагай Эгэтын машинно-тракторна станциин коллективэйхид (директорынь нүхэр Г. Бимбаев) 4-дэхи квартал соо 18 трактор, 9 плуг, 7 сеялкэ, 5 культиватор заһабарилха түсэбтэй байһан аад, тэндэхи заһабарилагшад хамсыгаа шуужа ороод, 20 трактор, 7 плуг, 6 сеялкэ ба хэдэн культиваторнуудые эрхим һайн шанартайгаар заһабарилжа, агуухэ илалтануудые түйлаһан жэлые үдэшэжэ, үшөө ехэ илалтануудые түйлаха 1946 ониие угтажа байнад.

СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ үдэрэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ нүхэр Цыдендамба Сундаровай бригада түрүү һуури эзэлжэ, МТС-эй дирекциин ба партийна эхин организациин дамжуулгын Улаан Тугые гартаа бүхөөр барижа ябана. Тус бригада болбол хоёр трактор заһабарилха байһан аад, 3 трактор заһабарилхаһаа гадна, прицепной машинануудые заһабарилаа. Тракторист нүхэр Цыбикжап Доржиев гэгшэ үдэр бүри үйлэдбэриингөө нормые 120—150 процент хүртэр дүүргэжэ, коллектив сооһоо суута стахановец болоо. Трактористнүүд нүхэд Дамдин Намсараев, Балдан Жигмытов болон бусад мүн лэ үндэр бүтээсэтэйгээр худэлмэрилнэ.

Нүхэр Василий Чебунинай хүтэлбэрилдэг заһабарилагшадай бригада баһал үндэр темптэйгээр худэлмэрилжэ, социалистическэ мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлэлсэжэ ябана. Энэ бригадын заһабарилагшад Сергей Григорьев ба Татьяна Фомина гэгшэд үдэр бүхэндэ 1,5 ба хоёр нормо дүүргэжэ байха юм.

Һаяхан тус МТС-эй худэлмэришэдэй хамтын суглаан боложо, шэнэ 1946 ондо хэхэ худэлмэриингөө түсэб тухай асуудал зүбшэн хэлсэбэ. Суглаанда хабаадалсагшад болбол февралиин 1 хүртэр трактор заһабарилха түсэбөө бүрмүһөөр дүүргээд, мартын 1-дэ бүхы прицепной машинануудые заһабарилжа дүүргэхэ гэһэн тон харюусалгатай уялгануудые бэе дээрээ даажа абаба.

Б. ГАРМАЖАПОВ.

72 КИЛОГРАММ МЕД НЭМЭЛТЭ ТҮЛБЭРИ АБАБА

Бичурын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой суута зугышан Капустин 1945 ондо һайнаар худэлмэрилһэнэйнгөө ашаар зүгы үсхэбэрилхэ түсэбөө 120 процент дүүргэбэ.

Мүнөө нүхэр Капустин колхозһоо ажалай нэмэлтэ түлбэри болгон 72 килограмм мёд абаба.

ШЭНЭ ЖЭЛДЭ ЛЕСПРОМХОЗУУДАЙ БЭЛЭГ

Лесохимтрестын системын, Шулуутайн леспромхозой (директорынь нүхэр Лотоцкий) эмхитэй коллектив шэнэ жэлые үндэр амжалтануудаар угтахаа хүсэжэ декабрь һарын түрүүшын 15 хоногой түсэбтэ даалгабарийе 121,5 процент эрхим шанартайгаар дүүргэбэ.

Мүн Сэлэнгын леспромхозой худэлмэрилэгшэд (директорынь нүхэр Юриков) социалистическэ мүрысөөндэ оролсоһонойнгоо ашаар 15 хоногой турша соо декабрь һарынгаа даалгабари 70 процент дүүргэһэн байна. Тэрэшэлэн Хориин леспромхоз (директорынь нүхэр Якимов) муу бэшээр худэлмэрилжэ байна.

КЛУБ НЭЭГДЭХЭНЬ

БМАССР-эй Осоавиахимай централььна совет буудалгын хоёр клуб шэнээр нээхэнь. 300 хүртэр члентэй, нэгэдэхи разрядай клубынь Улан-Удэ городто ба хоёрдохи разрядай клубынь Кяхта городто нээгдэхэ ба 200 шахуу членгэй байха байна.

Эдэ клубуудта һурагшад элдэб тухэлэй буунуудые ба тэдэнэй материальна частьнуудые шудалхаһаа гадна мэргэн буудалтын дүршэл олохо байна.

ШЭНЭ ЦЕХ БИИ БОЛГОГДОБО

Баунтын аймагай промкомбинат нютагай ажаүйлэдбэриие үргэдхэхөө хүсэжэ, хаатанка үйлэдбэрилхэ шэнэ цех һаяхан эмхидхэбэ.

Тус цех мүнөө һайн шанартай хаатанка үйлэдбэрилжэ захалаа.

Орловско, Брянска болон Бобруйска областьну[удай] дотор хэгдэһэн немецко-фашистска зэрлиг аашанууд тухай хэрэг тушаа сүүдэй пригово[р]

БРЯНСК, декабриин 30. (ТАСС). Мүнөөдэр үглөөнэй 11 часта түрүүлэгшэ— Сэрэгэй трибуналай түрүүлэгшэ юстициин генерал-майор А. М. Микляев гэгшэ приговорые соносхобо.

Округой сэрэгэй трибунал болбол сүүдлүүлэгшэдэй хүн бүриин гэмтэ ябадалые доро дурсагдаһан ёһоор тогтообо гэбэл:

Бернгард ба Гаманн гэгшэд дайн сэрэг хэхэ тухай уласхоорондын эрхээр тогтоогдоһон гүримые эбдэжэ, 1942—1944 онуудта Орловско, Брянска ба Бобруйска областьнуудай территори дээрэ арадзондо шуһата терророй журам байгуулһан, амгалан ажаһууһан советскэ гражданинуудые ба плендэ абтаһан сэрэгэйхидые олоорынь алаһан ба хюдаһан, советскэ хүнүүдые немецкэ богоолшолгодо намнан абаашаһан, городууд болон һуурин газарнуудые һандаргаһан, гүрэндэ, колхозуудта, ниитын организацинууд ба советскэ гражданинуудта хабаатай эд зөөриие тоноһон ба үтыхэһэн байна. Штайн ба Лемлер гэгшэд германска армиин частьнуудай составта байха зуураа советскэ гражданинуудые олоорынь алахада ба һуурин газарнуудые һандаргахада хабаадалсаһан гэхэ гү, али ССР Союзай Верховно Соведэй Президиумэй 1943 оной апрелиин 19-эй Указай 1-дэхи статьягаар хараалагдаһан гэмтэ ябадалнуудта хабаадаһан байна. РСФСР-гэй 4-дэхи статья болон РСФСР-гэй 319 ба 320-дохи стать[януудые] хүтэлбэри болгожо ба тус бүриин ябадалай хэмжээе харалдаа абажа [сэрэ]гэй трибуналай шиидхэһэниинь [болбол] Бернгард Фридрих-Густавые, Адольфые ба Лемлер Мартин-Адол[ьфые] үлгэн алажа саазалха, Штайн Б[...] дорые—20 жэлэй каторжна худ[элмэри]нүүдтэ.

Сүүдэй зал соо байлсаһан [...] городой ажалшад энэ приговорые [...] дуугаар һайшаан угтаба.

ПРИГОВОР ГҮЙСЭДХЭГДЭ[Б]Э

БРЯНСК, декабриин 30. [...] Орловско, Брянска ба Бобруйска о[бласть]нуудта амгалан ажаһууһан [советскэ] гражданинуудые, тэрэ тоодо ү[хибүүд] эхэнэрнүүд, үбгэдые олоорынь [...] хюдаһанай түлөө немецко-фа[шистска] бузар булайнууд—Бернгард Ф[ридрих-]Густав, Гаманн Адольф болон Лемл[ер Мар]тин-Адольф гэгшэдые үлгэн [...] саазалхаар шиидхэһэн округой [сэрэгэй] трибуналай приговор мүнөөдэр 15 [...] городской талмай дээрэ гүйсэдх[эгдэһэн] байгаа.

Талмай дээрэ сугларһан городой тоото ажалшад приговорой гүйсэ[лтые] хэлэ нэгэн дуугаар һайшаан у[гтаһан] байгаа.

КУЗНЕЦКЭ КОМБИНАТ БУЛАД ХАЙЛУУЛХА ЖЭЛЭЙНГЭЭ ТҮСЭБЫЕ ДҮҮРГЭБЭ

СТАЛИНСК. Гурбадахин ордентэ Сталинай нэрэмжэтэ Кузнецкэ металлургическэ комбинат булад хайлуулха жэлэйнгээ программые саг болзорһоонь 11 үдэр түрүүн дүүргэбэ. Баһа, хэдэн мянгаад тонно бэлэн прокат нэмэжэ үгэхэбди гэжэ булад хайлуулагшад уялга абаба.

УДМУРТИИН КОЛХОЗУУДАЙ ЭЛЕКТРОФИКАЦИ

ИЖЕВСК, декабриин 26. (ТАСС). [...]тинскэ районой «Красный Октябрь» [...]тельдэ угаа ехэ һайндэр болобо. Ү[...] 25 киловатт хүсэтэй гидроэлектрос[танци] худэлжэ захалаа.

Эсэгэ ороноо хамгаалтын дайнай [...]рэһэнэй һүүлдэ Удмуртида 28 эл[ектро]станцинууд баригдаба.

Олонхи колхозуудта таряа со[...] үрһэ сэбэрлэлгэ, талха татал[га], малай үһалуури электрофицирова[...]

Петрозаводскдо Илалтын памятник бодхоогдохонь

ПЕТРОЗАВОДСК, декабриин 26. (ТАСС). Карело-Финскэ республикын Совнарком болбол Сталинска шагналай лауреат скульптор М. Г. Манизерай зохёоһон проектээр Петрозаводскдо Илалтын памятник бодхоохо гэһэн тогтоол гаргаба. Эндэ булэг улаанармеецууд, партизанууд ба худэлмэришэдэй дүрсые бронзоор бүтээжэ байгуулха юм. Петро[заводо]скые шэн габьяата Улаан Арми[...]лөөлһэн тухай Верховно Главноко[мандую]лагша Советскэ Союзай Генерали[ссимус] нүхэр И. В. Сталинай приказ пост[амент]ба түмэр самбар дээрэ һиилэгдэжэ [бэ]шэгдэхэ байна.

А. Я. Вышинский, господинууд А. Керр ба А. Гарриман гэгшэд Бухарестдэ ерэбэ

БУХАРЕСТ, декабриин 31. Мүнөө үдэшэлэн Бухарестдэ СССР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссарай Орлогшо А. Я. Вышинский, СССР-тэ һуугаа США-гэй Элшэн сайд А. Гарриман ба СССР-тэ һуугаа Английска Элшэн сайд А. Керр гэгшэд ерэһэн байна.

Эдэнтэй хамта Румынида һуугаа СССР-эй Элшэн сайд С. И. Кавтарадзе болон СССР-тэ һуугаа Румынска Элшэн П. Иордан гэгшэд ерэлсэбэ.

Эндэ ерэгшэдые Королиин ад[ъютант] генерал Ионеску, Вице-премьер ба [Гадаа]да Хэрэгүүдэй Министр г-н Татар[еску], Союзна Хиналтын Комиссиин членү[үд] бусад хүнүүд вокзал дээрэ угтаһан [бай]гаа. (ТАСС).

Гадаада Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй Московско зүблөөн тухай хариин гүрэнүүдэй хэблэл газетэнүүд бэшэнэ

АНГЛИ

ЛОНДОН, декабриин 31. Гадаада Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй Московско зүблөөн болоһон тухай мэдээсэл тушаа тайлбарилха зуураа, Рейнольд иигэжэ бэшэнэ: «Үшөө нилээд ехэ юумэ хэгдэхэ байна. Зүгөөр, хүсэжэ байһан юумые бодото дээрэ болобо гэжэ ойлгодог ба баруун тээхи хүршэнэрэй хоорондо арсалдаан гараханьгэжэ таад гээд хэлэдэг хүнүүд мүнөө дахяад бодолгото болоод һууна гээшэ. Москвагай илалтань юу байнаб гэхэдэ, Европые һэргээн бодхоохо хэдэн мянгаад зорилгонуудые шиидхэхэ хэрэгтэ хамтаржа ороходо условинуудта бии болгожо үгэһэн байна.» (ТАСС).

МЕКСИКА

МЕКСИКО, декабриин 31. Гадаада Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй Московско зүблөөнэй дүнгүүдтэ зорюулагдаһан с[тать]я соогоо «Эль популяр» гэжэ газетэ [...] «эб найрамдалай дайсад болохо [...] дэлхэйн фашистнууд ба хархис[...] үзэлтэндэ хэдэн олон диилдэлгэнүү[д] сквада хэгдэбэ гээшэ» гэжэ бэшэнэ.

«Эсэслэн хани барисаатай [...] үнд һэ һуури тодхоһон Нэгэдэмэл [...]нуудай тодо һонор политическэ у[...] ухаан бодолойнь илалта хадаа [...] дээрэ абтаһан шиидхэбэринүүд тэрэнэйнь аша үрэ гээшэ үнэнтэ бата бэхи эб найрамдал болохо гэжэ тус газетэ мэдүүлнэ.

«Ла пренса» гэжэ газетын тэ[...]хэнь халаа, «Москвада болоһон [...] гээшэ арилалжа абархын ба үнэн[...]даа шиидхэхы удхатай байһандань [...] һанахын аргагүй». (ТАСС).

Чехословакиин делегаци ерэбэ

Чехословакиин ажаүйлэдбэриин министр г-н Богумил Лаушман түрүүтэй ажахын ажал-ябуулагшадай делегаци Прагаһаа Москвада ерэбэ. Делегациин состав соо предприятинуудай директорнууд болон специалистнууд, мүн тэрэшэлэн Чехословакиин Профессиональна Союзуудай Центральна Совэдэй болон нютагуудай профсоюзна организацинуудай түлөөлэгшэд бии.

Аэродром дээрэ делегациие Гадаадын Худалдаа-наймаанай Арадай Комиссарай Орлогшо генерал-майор И. Ф. Семичастнов, ВЦСПС-эй Президиумэй член М. П. Степанов, суднобүтээлгын ажаүй[лэдбэ]риин худэлмэришэдэй Профсоюзай [ЦК-]гэй түрүүлэгшэ Н. А. Гайсенок, [...] хэрэгсэлэй ажаүйлэдбэриин худэл[мэри]шэдэй Профсоюзай ЦК-гэй түрүү[лэгшэ] Е. Важенин, ВЦСПС-эй уласхоорон[дын] таһагые даагшын орлогшо И. Н. Ж[...] гэгшэд угтаһан байгаа.

Энэ делегаци СССР-тэ хоёр неде[лэ]хэй байжа, ажаүйлэдбэриин эмхи[...]гэтэй, советскэ профсоюзууд, куль[тура] ба ажаһуудалые эрхилхэ албан[...]нуудай худэлмэритэйнь танилсаха [байна].

США ДОТОР ЗАБАСТОВОЧНО ХҮДЭЛӨӨН БОЛОНО

НЬЮ-ЙОРК, декабриин 31. (ТАСС). Автомобильна ажаүйлэдбэриин худэлмэришэдэй забастовко зургаадахи неделидээ үргэлжэлжэ байна. Ажаүйлэдбэриин профсоюзуудай конгрессто (КПП) оролсоһон электрикүүдэй профсоюзай 200.000 худэлмэришэд январиин 3-да ба булад шудхалгын ажаүйлэдбэриин 800[.000] худэлмэришэд январиин 14-дэ забас[товко] хэхэ гээд байгаа юм ха.

Харюусалгата редактор
Ц. Г. ГАЛСАНОВ

РЕДАКЦИ ба ХЭБЛЭХЭ ГАЗАРАЙ АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 35. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ, Унэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23, АТС—1-80; зам. редактора—7-89; ответ. секретаря—8-23; отделов: партийной жизни и промышленности—7-89; сельского хозяйства—6-03; писем и переводов —6-03 (2 зв.); объявлений 2-64 (2 зв.).

Н—00520. Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР. Тираж [...]